

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭН СИЭЛИ

12+

2019 сыл
Муус устар
11 күнэ
Чэппиэр
№ 14 (10699)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүтэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтэһиннэр

Улуус үрдүнэн 3697 ынах баарыттан, билинни туругунан 1452-тэ төрөөбүт. Сыл сафаланыабыттан 269 тн үүт ыаныллыбыт. Итинтэн 85,5 тн «Эрэл» ТХПК туттарылыбыт. 7563 бизттэн 37-тэ төрөөбүт.

***

Өрүһү туоруур суолларга муус устар 18-19 кк. суоллар олорчу сабыллыахтара. Үөһээни суолларга ыарахан уйуктаах массыыналарга 5 туюннаа диэри хааччахтааны киллэриэхтэрэ.

***

Улуустаагы киин балыһаа 98 киһи сытар, икки ыарахан туруктаах киһи баар, 5 киһи олохтон туораабыт. Салбаанга үүт туттарааччылартан анализ ылбыттар, барыта 60 киһи көрдөрүмүт. Доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрин республикатаагы спартакиадагы I миэстэни Нам, II - Хангалас, III - Кэбээйи хамаандалара ылбыттар.

***

«Я – исследователь» Бүтүн Россиятаагы конкурса Нам үөрэнээччилэрэ ситиһилээхтик кыттан, Сочи куоракка путевка ылбыттар. Таастааха «Олонхо ыһыаһын уруйдуубут» фестиваль ытыллыбыт. «Учитель года-2019» республикатаагы конкурса Хамаатта саха-француз оскуолатын информатикага учуутала Владислен Москвитин биэс бастыг учуутал иһигэр ааттаммыт.

***

Олонхо ыһыаһын өйүүр фондага 8 мөл. тахса суума кирибит. Муус устар 16 күнүгэр Дьокуускайга Нам улуунун Күнэ ытыллыа. Күн бастакы анарыгар быыстапалар, киһэтэин кэнсиэр былааннар.

***

Нам улуунун ветераннарын отчуоттуур-быбардыр конференциятыгар председателинэн С.Д. Кобякова талыллыбыт.

***

Муус устар 14 күнүгэр «Биир ньыгыл Россия» партия барыллаан куоластааһына (праймериз) ытыллыа. Ол курдук, 1 Хомуустаахха, Искрага нэһилиэк баһылыктарын талыахтара.

***

Т.Н. Охлопков-Соттой төрөөбүт 100 сылын көрсө, хомсуюллар ытыллыбыт сирдэригэр, Тулагы - Киллэм чугаһыгар, граждандкай сэрии кыттылаахтарын кутурбан мемориала туруоруллуоҕа.

***

Бу ыйга Нам улуунун дьаһалтата Нерюнги оройуонун кытта бииргэ үлэлииргэ дуогабар түһэрсэ.

Бэлиэтэннэ
Л. НОГОВИЦЫНА

Бу – интэриэһинэй

СЭДЭХ БУЛУМНЬУ

Хамааттага бу күнүргэ сэдэх булумньу көстөн элбэх киһи болдомтотун тарта. Ол курдук уруккута Ленин колхоз сағана уот биэрэргэ туһаныллыбыт барабык сорботун булдулар. Агрегат Арыы Тийт биэрэгин аныгар өрүс салаатыгар урут үлэһит турбут сириг туһунан тимиэрэ сыһыт. Ол туһунан бассаап ситимигэр тахсан араас мөккүөрү күүдүттэ.

Бу агрегаты чуолкайдьыр инниттэн олохтоох дьаһалта баһылыга И.Н. Максимов бу ый 5 күнүгэр хостуур үлэни ыттарга рабочай биригээдени тэрийдэ. Анал 73 №-дээх Дьаһалынан дьаһалта сүрүннүүр специализи Е.С. Ушницкай салайааччынан, дьаһалта суоппара Н.Р. Сагыннахов, Н.П. Габышев аатынан «Эрчим» СК директора В.Г. Новгородов, спортиструктор

Т. Сметанин төрөөбүтэ
100 сылыгар

Муус устар 6 күнүгэр I Хомуустаах орто оскуолатын кытары холбоһуктаах IV-с улуустаагы «Аабар түһүлгэ» литературнай конкурспут фронтовик суруйааччы Т.Е. Сметанин 100 уонна Улуу Кыайы 74 сылларыгар ананан ытыллына. Уопсайа 3 түһүмэхтээх күрэхтэһиигэ 8 хамаанда кытына.

Ол курдук, «Ыллык» (Үөдэй оск.), «Күрэн ат уоланнара» (Искра оск.), «Күөрэгэйдэр» (I Хомуустаах оск.), «Үс үскэ» (Хатыг Арыы оск.), «Добордуулар» (Бөтүн оск.), «Чабылыс» (Нам алын сүһ. оск.), «Чээрин сиэннэрэ» (Таастаах оск.), «Түмэн» (Нам I-кы №-дээх оск.) хамаандалар суруйааччы олоһун олуктары, кини айан хаалларбыт айымнылары ситили ааһан, үөрэтэн ох курдук оностон кэлбиттэр.

Бастакы түһүмэххэ Т. Сметанин олоһун уонна айар

К.В. Иванов састааптаах биригээдэ локомобиль агрегатын муостан босхолоон, хостуун комиссияга регистрациялаптыт. Комиссияга 10 киһи кирирдэ: председател И.Н. Максимов, чилиэннэр Н.Д. Захаров, А.М. Дьяконов, С.С.

Жирков -депутаттар, У.Ф. Винокурова, Е.Р. Леонтьев – үлэ ветераннара, А.З. Заровная, В.М. Афанасьева, М.Г. Винокурова – общественностан уонна сэкирэтээринэн баһылык солбуйааччыта Д.Р. Протопопова. Комиссия бы-

ААБАР ТҮҮҮЛГЭБЭ

үлэтин туһунан 2 туртан турар литературнай турнирга 1-кы миэстэни «Түмэн», 2-с миэстэни «Күөрэгэйдэр», 3-с миэстэни «Ыллык» хамаандалара ыллылар.

Иккис түһүмэх - «Тимофей Сметанин – оҕолорго» айар үлэ. Т.Е. Сметанин айымныларынан аныгылы оҕону сайыннарар ытыс саға кинигэни (лэп-бук) онорууга «Күөрэгэйдэр», «Добордуулар», «Чабылыс» хамаандалар инники күөһүгэ табыстылар.

Үһүс түһүмэххэ, Театр сылынан Т.Е. Сметанин айымныларынан уус-уран туруорууга, 1-кы м. - «Чабылыс», 2-с м. - «Чээрин сиэннэрэ», 3-с м. - «Түмэн» хамаандалар буоллулар.

Уопсай түмүккэ 1-кы м. - «Чабылыс», 2-с м. - «Түмэн», 3-с м. - «Чээрин сиэннэрэ» ыллылар. Мунутуур кыайылааһынан I Хомуустаах

«Күөрэгэйдэр» хамаандата ааттанан, аан бастакытын гран-при ылла.

Бары кыттааччыларга, салайааччыларга сертификаттар, кыайылаахтарга дипломнар, анал бириистэр туттарылыннылар. Ол курдук, Таастаах, I Хомуустаах уонна Хатыг Арыы оскуола-ларын хамаандалара суруйааччы кыһа Т.Т. Сметанина анал бириистэрин ыллылар.

Дьүүлүүр сүбэ үлэтин кэмигэр «Сирдьит» оҕо түм-сүүтэ (сал. Ю.Г. Винокурова) араас ооньуулары тэрийэн ыттыт. Конкурсу «Мичээр» оҕо-үнкүү народнай образцовай ансамбылын, оҕо искусствотын оскуолатын итиллээччилэрин эбэрдэ үнкүүлэрэ, 4-с «а» кылаас уолаттарын ырыалара тупсаран, ситэрэн биэрдилэр.

Н.Д. ЖИРКОВА,
I Хомуустаах библиотекатын
сэбиэдиссэйэ

һаарытыгар булумньу туһунан опись онорон аакта суруйууга, олохтоох депутаттары кытта көстүбүт агрегаты салгы харайар миэстэтин быһаарыи боппуруостара турдулар.

Муус устар 8 күнүгэр нэһилиэк сэбиэтин 04 №-дээх быһаарытынан локомобиль чааһын төрүт олох-дьаһах сайдыытын көрдөрөр тэрил быһыытынан И.С. Шарапов аатынан Никольскайдаагы сири туһаны музейыгар туттарарга уонна тутуһу аактатын онорсорго уурааганна. Хамаатта нэһилиэтин депутаттарын учарата суох сессиятыгар көстүбүт агрегат туһунан улуустаагы «Эн Сиэли» хаһыакка сырдатарга, Арыы Тийккэ булдуллубут локомобиль чааһын Никольскайдаагы сир музейыгар биэрэргэ, муус устар 9 күнүгэр музейга тиэрдэргэ, фондага аакта быһыытынан туттарарга 15 депутат биир санаанан быһаарда.

Нэһилиэк сайдыытын көрдөрөр улахан булумньу дьоһун экспонат быһыытынан хараллара наадалааһын учуоттаан, муус устар 9 күнүгэр Никольскайга тиэрдиллэнэ. Ленскэй нэһилиэк скверигэр локомобиль копията туруон сөптөөбүнэн аахтылар.

Ленин аатынан колхозка үлэһиттэр барабык туһунан улуустаагы архыыптан ытыллыбыт матырыйаалы историческай докумуон быһыытынан улуус хаһыатыгар бэчээттииргэ кыраайы үөрэтээччи Н.Д. Захаровка уонна библиотекарь М.С. Корякина сурудахтанна. Ону хаһыат кэлэр нүөмэригэр ситилии билсиэххит.

М.Г. ВИНОКУРОВА

Уопсайа Фондага
билинни туругунан -
9 543 014,08 солк.
Реквизиты:
ФОНД ПОДДЕРЖКИ
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНО-
МИЧЕСКОГО РАЗВИ-
ТИЯ НАМСКОГО УЛУСА

ИНН 1417010525
БИК БАНКА
049805609
К / С
3010181040000000609
НОМЕР р \ с
4070381027600001475
Дата открытия
06.02.2019

НАИМЕНОВАНИЕ
БАНКА:
ЯКУТСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ №8603 ПАО Сбербанк г. Якутск,
Доп. офис №8603/060,
677007, г. Якутск, ул. Ки-
рова, 29.

Сагарбат буолуохха сатамат

Билинни кэмгэ көрдөрөр-иһитиннэрэр албас арааһа баар, олохтон сүрүннэрэ хаһыат буолар. Биһиги улуус-пут сонунун тарҕатааччы “Энсиэли” хаһыаптыт баар.

Аны кулун тутар 18 күнүгэр “Энсиэли араадьыйата” холбонон, дьэ, сонун бөбөнү эбии истэрбит буолуо диэн үөрбүппүт, хара сарсыардаттан хара кизһээнгэ диэри туох да быһа-арда суох ырыа биэрэннэр, олох хал оҕордулар.

Спорт — доҕордоһуу түһүлгэтэ

Кулун тутар 30-31 күнүгэр КСК-ба, VIII-с төгүлүн республикатааҕы депутаттар спартакиадалара буолан ааста. Икки күннээх тыһааһыннаах күрэхтэһиигэ 4 көрүнгэ: волейболга, мээчиги корзинаба быраҕыыга, хамаанданан ыстанаҕа, дартска — уопсайа 21 хамаанда кытынна. Кизин ынгырыылаах күрэхтэһии бастакы бөлөхөр: Жатай, Ил Түмэн, Мэнгэ Хангалас, Чурапчы, Үөһээ Бүлүү, Ньурба, Сунтаар, Бүлүү, Нерюнгри, Уус Алдан, Горнай, Дьокуускай, Амма, Нам, Таатта, Хагалас депутаттарын сүүмэрдэммит хамаандалара киирдилэр. Иккис бөлөххө: Өлөөн, Эдьигээн, Үөһээ Дьааны, Кэбээйи, Томпо илин-кэлин түһүстүлэр. Волейболга биир дойдулаах депутаттарбыт, Нам хамаандата, тэннээхтэрин булбагылар, уопсай түмүккэ үһүс бочуоттаах миэстэни ылары ситистилэр, иккис миэстэни Уус Алдан хамаандата ылла, онтон бастакы миэстэни Чурапчы хамаандата ылан

Миһигин тэннээҕин курдук көр

Кырдыаҕастар интернат-дьиэлэрин олохтоохторун VIII-с республикатааҕы «Алаас ахтылҕана» диэн ырыа конкурса ытытылына. Аҕам саастаах дьон төрөөбүт төрүт алаастарын, түөлбөлөрүн, дойдularын ахтылҕанын ырыанан таһааран, үөлээннээхтэрин көрсөн, кэпсэтэн-ипсэтэн олоххо тардыһыылар күүһүрдэ, истинник санаһа үөрэ-көтө көрүстүлэр.

Капитоновка, Уус Алдан Курбуһаҕын, Дьокуускайтан «Алаас» уонна республикатааҕы, Горнай, Нам улуһун интернат-дьиэлэрин талааннаах дьон сирдээҕи олоххо махталы биллэрэн ыллаатылар-туойдулар.

Дойду айыыларыттан көрдөһүү сизирин-туомун алгысчыт Ф.В. Охлопков толордо. СР үлэ уонна социальнай сайдыы министрин солбуйааччыта И. Алексеев, «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын уонна депутаттарын ааттарыттан С. Кобякова, социальнай харалта управлениетын начальнига Ф. Охлопкова, Намнааҕы интернат-дьиэ директора А. Заболоцкая, Капитоновкатааҕы интернат-дьиэ директорун солбуйааччыта Н. Васильева эбэрдэлээтилэр. Бу күн Нам 2-с №-дээх орто оскуолатын директору иитэр үлэбэ солбуйааччытынан үлэлээбит О.Н. Егоров көргөнэ Л. Егорова манньк үтүө санаалаах киһи баар этэ, киһи дьыалата салҕанан барыа диэн СР социальнай харалтата тэриллитэ 100 сылынан юбилейнай бэлиэни

ЭРЭЛБИТ УОСТУБАТ

Дьингэн, ырыанан эрэ мунурдаммакка, биһиэхэ да киһи кэпсиир сонуну үгүс буолуохтаах. Ол курдук улууспутугар 19 нэһилиэк баар, олоҕо тэрилтэ бөҕө: оҕо саадтара, оскуолалар, араас талааннаах дьон, киһи холобур онгостор ыаллара. Улууспутугар туох кыайтарбат өрүттэр, сатамат-табыллыбат үлэлэр баалларын сырдатыхха. Аһаҕас эфиргэ дьон санаатын үллэстэн,

уопсай сүбэнэн уустуктары туоруур, урукку өттүгэр суоҕу тобулуу, сонуну булуу туһата бэйэбитигэр эрэ буолаҕа. Дэлэбэ “Норуот күүһэ – көмүөл күүһэ” диэхтэрэ дуо?

Онон кэлэр өттүгэр Энсиэлибит араадьыйатыгар араас санаа үллэстиитин, эгэлгэ эбэрдэлэри, күн-дьыл туругун, үтүө сонуннары истиэхпит диэн эрэлбит кыыма уостубат.

З. ЕГОРОВА

ДЕПУТАТТАР КҮӨН КӨРҮСТҮЛЭР

кыайыы көтөллөөх бардылар. Иккис бөлөххө: бастакы миэстэни Өлөөн, иккиһи Үөһээ Дьааны, үсүһү Эдьигээн улуустара ыллылар. Үгэскэ кубулуйбут депутаттар күрэхтэһиилэрин кыттааччылары бары дуоһуян, сынньанан, биир идэлээхтэ-

рин кытта кэпсэтэн, уопут атастаһан тарҕастылар. Аныгыскы сырыыга өссө күүскэ, дьаныардаахтык бэлэмнэнэн кэлиэхпит, – диэн санаалаах бардылар.

С. АРГУНОВ
Хаартыска А. Колмогоров түһэриитэ

АЛГЫСКУРДУК ОЛОРУН

туттардылар.

А. Заболоцкая: «Бу курсу республикатааҕы интернат-дьиэ директора А.А. Слепцова аан бастаан тэрийбитэ. Былырыынны конкурса биһиги гран-при ыламыт, быйыл манна ытытылына. Кырдыаҕас дьон сыл устата биир дьибэ олонорон туоххаһайаллар, дойдularын ахталлара күүһүрдэ.

Дьокуускайтан баһаар автоматикатын тэрилтэтэ кыра холодильник, республикатааҕы оҕо спортивнай оскуолатата (дир. С.П. Ядрихинская) совай телефон, тэрилтэлэр, үлэһиттэрбит биридиилээн бириис туруордулар. Ытык ветеранмыт Е.М. Феофанов авторскай ырыаҕа бириис анаата. «Ассоль» аты-эргизэн киһинигэр үлэлир лаппы фруктанан көмөлөстө. Модут нэһилиэгиттэн олохтоох мелодист В. Ядреев-Бэйэ Киһитэ, «Күбэйэ» ырыа ан-

саамбыла; «Оһуохай» түмсүү хас бириди киһиэхэ эрэли ингэрэн ыллаатылар-туойдулар».

1-кы м. Дьокуускай (дир. А. Тряпша), 2-с м. Нам (дир. А. Заболоцкая), 3-с м. - Курбуһах (дир. В. Аммосов); биһирэбил бириистэри – Е. Феофанов (Нам), В. Константинова (Капитоновка), ансаамбылларга: 1-кы м. - Курбуһах, 2-с м. - Дьокуускай «Алаас, 3-с м. уонна биһирэбил бириһи – Дьокуускайинтернат-дьиэтэ ыллылар.

Олох умсулҕан кэрэтин, ыраактан угууар сыдыаһын уруйдаан, киһи быстыбат ситимин салҕаары ытык дьоммут эһиил эмиэ мустуохтара. Дьон алгыһын толорун, алгыс курдук олорун диэн атаара хааллыбыт.

А. КОРЯКИНА

Болҕойун, ВИКТОРИНА!

«ОЛОНХО – САХА НОРУОТУН БАРҒА БААЙА» II-С ТҮҮМЭХ «ОЛОНХО УОННА ТЕАТР»

II-с түһүмэх ытытыллар болдобо муус устар 11-30 күннэрэ.

Эппиэттэр толору ис хоһоонноох, ханнык источниктан ытыллыбыта ыйыллыахтаах. Викторинаҕа сөптөөх эппиэттэри буларга, Н.М. Рыкунов аатынан Нам киин библиотекатыгар тэриллит кинигэ быыстапкатын матырыяалларын, нэһиликтэргэ олохтоох библиотекалар фондaларын туһанаргытыгар ынгырабыт.

Эппиэттэри ыйыллыбыт болдобо Н.М. Рыкунов аатынан Нам киин библиотекa электроннай почтатыгар namlib@mail.ru «Викторина» диэн суруйан эбэтэр суругунан библиотекaҕа информациянай-методическай отдела тиксэриэххитин сөп. **Билсэр телефоннар 41-7-59, 89841198364, 89640775877**

БОПҔУРОУОСТАР:

1. «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхоҕо бастакы профессиональнай олонхо музыкатын ким суруйбутай?
2. Хас сыллаахха аан бастаан «Ньургун Боотур» олонхонон опера Москва сценатыгар туруоруллубутай?
3. Бу туруорууга Туйаарыма Куо оруолун ким толорбутай?
4. Олонхо театра төрүттэммит сыла?
5. 2019 сылга «Хаарыан хампа күөх кытылым» театральнай фестивалга «Бастың эр киһи оруола» номинацияны Олонхо театрын эдэр артыһа ылбыта. Аата кимий?
6. Олонхо театра кытай аатырбыт оператыгар олобуран «Пионовая беседа» («Илэ – түүл») спектакль туруорбута. Онтон кытай өттүттэн ханнык саха олонхото туруоруллубутай?
7. II. Ойуунускай «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхотун радионан биэриигэ Саха драматическай театрын эдэр артыһа толорбута. Ол ким этэй, аата, суола?
8. Режиссер Андрей Борисов ханнык олонхо-спектакль туруоран «Кыһыл көмүс мааска» национальнай-театральнай бириэмийэни ылбытай?
9. Ханнык норуот ырыаһыта, олонхоһут 1940-с сыллардаахха М. Жиркову кытта Ньургун Боотур оруолун хардарыта оонньоон толорбутай?
10. «Олонхо – есть зародыш народной оперы» диэн ким эпитэй?

Н.М. Рыкунов аат. киин библиотека

Аҕа — дьибэ кэргэн туллар туттааҕа

ЭР КИҢИ - ЭРКИММИТ

Муус устар 6 күнүгэр Аҕа уонна Булчут республикатааҕы күннэрин чэрчитинэн, И.С. Гаврильев аатынан Намнааҕы 1-кы №-дээх оскуола «Аҕа сүбэтин» көбүлээһининэн «Аҕа уолунаан» диэн аһаҕас күрэхтэһии ытытылына.

Тэрээһин үөрүүлээх аһыллыытыгар «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгы солбуйааччы Тимофей Охлопков, улуустааҕы аҕа сүбэтин председателэ Мичил Герасимов, оскуола «Аҕа сүбэтин» председателэ Дмитрий Зырянов кыттааччылары эбэрдэлээтилэр уонна кыайыыны баҕардылар. Күрэхтэһиигэ Намнааҕы 1-кы №-дээх уонна Намнааҕы алын сүһүөс оскуолаларын аҕалара уолаттарын кытары ойбон алларыыга, тонгуу хаарынан сүүрүүгэ, ыраағы ыстаныыга, кутаа оттон чэй өрүүгэ күөн көрүстүлэр. Күрэхтэһээчилэр Байанай бэлэҕиттэн араас бүлүүдэлэри буһарыылар биир туспа көрүнүнэн буолла. Күрэхтэһии үс сүһүөһүнэн: 2-4, 5-7, 8-10 кылаастар диэн араарыллан ытытылына.

Оҕолору өбүгэлэрбит төрүт үгэстэригэр сыһыарар сыалтан, ойбон алларыытыгар кыра уонна орто сүһүөхтэргэ ойбону аҕалар алларбыт буоллахтарына, улахан сүһүөххэ уолаттар бэйэлэрэ аллардылар. Тыһааһыннаах күрэхтэһии түмүгүнэн бастакы сүһүөххэ: И.И. Суздаловтар — I м., Ф.М. Посельскайдар — II м., А.И. Дягилевтар — III м.; иккис сүһүөххэ: Р.Р. Ефимовтар — I м., Е.Н. Дьячковскайдар — II м., С.М. Павловтар, Д.Л. Решетниковтар — III м.; үһүс сүһүөххэ: В.С. Колесовтар — I м., Г.Г. Шишкиннар — II м., П.Ю. Павловтар — III м. миэстэни ыланнар, кубогунан, мэтээллэринэн наҕараадаланнылар.

Уолаттар аҕаларын кытары араас бүлүүдэлэри астаан мустубут дьону күндүлээтилэр. Манна чыркымай, тыһаах, тайах, кулаһай, балык арааһын миинэ, тайах этиттэн плов, шашлык, фольгаҕа балык буһарыттар дьон дьүүлүгэр тахсан, бары мустан боруобалаан кыайылаахтары быһаардылар.

Аҕалар оҕолорун кытары салгыһына сылдьан, күрэхтэһэн, кутааҕа ас астаан, дуоһуя сынньанан тарҕастылар. Күрэхтэһиигэ судьуйаласпыт, мэтээлинэн көмөлөспүт «Лидер» МАУ үлэһиттэригэр Намнааҕы 1-кы №-дээх оскуолатын «Аҕа сүбэтэ» улахан махталын тирирдэр.

Д.А. ЗЫРЯНОВ, Намнааҕы 1-кы №-дээх оскуола аҕа сүбэтин председателэ

Доҕотторо Михалыч диэн ааттыыр, оттон көрөөччүлэрэ генерал Иволгин диэн уобараһы ким барыта билэр уонна истибит буолуохтаах. Бу умнуллубат киинэ дьоруойун норуот сөбүлүүр, киэнник биллибит актера Алексей Булдаков оонньообута. Кини оонньообут оруоллара 70-тан тахса диэн аафаллар, ол эрэн режиссер А. Рогожкин устубут «Особенности национальной охоты... рыбалки... в зимний период» трилогиятыгар генерал Иволгин оруола киинэхэ саамай табыллыбыт, визитнэй карточката буолбута.

Муус устар 3 күнүгэр Алексей Иванович Монголияҕа Улан Батор куоракка эмискэччи өлөн элбэх киһи талааннаах актэры, норуот генералын кэриэстээн социальной ситимнэргэ истинг-иһирэх тыллэрын эппиттэрэ.

2001 сыллаахха Алексей Булдаков Саха сиригэр кэлэ сылдьан Нам улуугугар сынньана тахсыбыта, таарыччы балыктаабыта. Ол туһунан ватсапка тардаммыт Степан Сивцев кэпсээнин хатылыгы барбакка, итиннэ балыктааһыны тэрийбит, бэйэтэ эмиэ булка-балыкка олус көхтөөх Слепцов Порфирий Ивановичтан ылбыт интервьюютун эһиги болҕомтоҕутугар таһаарыбыт.

«ЧЭ, ОЛОХ ТУҢУГАР!»

- Порфирий Иванович, ол долгутуулаах, умнуллубат көрсүһүүттэн балачча кэм ааста. Бүгүн Алексей Иванович орто дойдуттан барбыта 9 хоногар кини кэриэһин өйдөөн-санаан, ахтан аһарарбыт тоҕоостоох буолуоҕа.

- Ити сыл республика Президентин быыбарын сүпсүлгэнэ этэ. Онно «Сиэрдээх Россияттан» кандидат Федот Тумусов ыңгырытынан норуот билэр артыыстары Алексей Булдаков уонна Юрий Назаров кэлэн көрсүһүүлэргэ кыттыбыттар. Биһиги, Степан Сивцев, Николай Румянцев уонна мин өссө 1991 сылтан «Сиэрдээх Россияны» өйөөччүлэр быһытынан үгүс тэрээһиннэргэ кыттарбыт. Киэһэ хойутуу Булдаков тахсарын эрийэн биллэрбиттэрэ, оччолорго мин балыктааһын ымпыгын-чымпыгын үчүгэйдик билэрим. Бэлэмнэнэргэ бириэмэ да суох курдуга. Арай эрдэттэн Граф Бизэргин анньынан 4 илими үппүшпүт, онон эрэлбит онно эрэ этэ.

Степан Ефремович эрийэн: «Эрдэттэн киирэн бэлэмнэнин», - диэбитэ, ол иһин хомойуох иһин Намка көрсүһүүлэргэ суох этим. Кыттыгаһым Эдик Тусаковтын киирэн хаарын күрдээн, ойбоннору бэлэмнээн үлэ бөҕө буоллубут. Урут улахан ыалдыттары көрсүүгэ илимнэ балыгы эрдэттэн иилэр албас баара. Бу сырыга ыксала бэрдиттэн хантан ылан бэлэм балыгы анньахпытый? Онон Байанайбыт хайдах биэрэринэн диэн балаһыанһа буолбута.

Ойбоннору ситэри дьөлбөккө 10-лыы сантиметр хааллардыбыт, ыалдыппыт бэйэтэ ситэриэҕэ диэн. Дьэ, дьоммут тийэн кэллилэр, Алексей Иванович массынаттан түһэн кэллэ. Олус судургутук, туох да ойууланыта суох илии

2001 СЫЛ АЛЕКСЕЙ БУЛДАКОВ (ХАН АСТАН ТӨРДҮС) ӨЛҮӨНЭ ӨРУСКЭ БАЛЫКТААҤЫН КЭМИГЭР (П.И. СЛЕПЦОВ ТУС АРХЫЫБЫТТАН)

тутуһан, билсэн баран тута анньыны ылан ойбону ситэри дьөлбүтүнэн барда. Онно хайдах эрэ киинэҕэ баар генералтан туох да уратыта суох туттарын-хаптарын бэлиэти көрбүшпүт.

- Дьэ, Байанайгыт төһө күндүлээтэ?

- Муус анньынан балыктааһын хайдах быһылаах ытыллаларын олус болҕойуу Булдаков тахсарын эрийэн биллэрбиттэрэ, оччолорго мин балыктааһын ымпыгын-чымпыгын үчүгэйдик билэрим. Бэлэмнэнэргэ бириэмэ да суох курдуга. Арай эрдэттэн Граф Бизэргин анньынан 4 илими үппүшпүт, онон эрэлбит онно эрэ этэ.

«Байанайбытын күндүлээбэтэхпит, көрдөспөтөхпүт», - диэн ким эрэ эттэ. Тута уот оттон алаадынан аһаттыбыт, ыалдыппыт кыратык үрүнтэн кутта, Степан Ефремович айылартан көрдөстө. Маны барытын Алексей Иванович болҕойон иһиттэ, тылын өйдөөбөтөр да уопсай ситимин сэрэйдэ. Ол кэнниттэн аргыйдык илиммитин көрөн саҕалаатыбыт.

Байанайбыт мичик гынна, иккис илимтэн 6-7 хатыһы ыллыбыт, хас да уомул кэллэ, үөрүү-көтүү үксээтэ. «Аһаан сөннүтэ киллэриэбин», - диэн буолла. Мин массынабар походнай остуол тардан кыһыллыбыт балык, атын да ас дэлэй. Балдыппыт тост бөҕөнү эттэ, отой киинэҕэ курдук. Аны элбэх анекдоттары кэпсээтэ. Биһиги «Особенности национальной охоты... рыбалки» киинэлэртэн

ыйыталаһабыт. «Төһө элбэх арыгыны иһэбит?» - диэннэ, - «Ээ, суох, наар ыраас ууну иһэр этибит. Дьингнэхти эбитэ буоллар, ханнык да киинэ тахсыбата чаччы», - диэн хоруйдаата.

Мин ыһаабыт балыкпын амсайан баран, олуһун сөбүлээн оморчутун сиэбитэ. Маны хайдах бэлэмнири сиһилии ыйыппыта. Ол кэннэ миэхэ Москвагааҕы аадырыһын, телефонун биэрбитэ, тийдэххинэ киирэ сылдыар диэбитэ. Хантаан, биірде-икитэ онно тийэ сылдьан үргүлдүү ааспытым. Бэйэтэ сайын кэлиэҕим диэн баран кыайан кэлбэтэҕэ.

Уопсайынан, ыалдыппыт арыгыны суолтатыгар эрэ амсайара, чэйи иһэрин сөбүлүүрө, сахалыгы аһы, чуолаан балыгы, астына үссэммитэ. Салгыы үһүс илиммитин көрдүбүт. Биірдии илимнэҕэ биір чаас курдук бириэмэ барара. Онно хатыыстар быыстарыгар биір улахан сордон түбэспитигэр үөрбүтүүн! Билэр балыга буоллаҕа, аны улахана! Биһиги сордон киирэн илимнэ эриллэрин сөбүлээбиппит биллэр, мана туох да диэбэтибит. Бэйэтэ бодуустанан араарбыта.

- Бу алтыһыгытыттан туту өйдөөн хаалгытын?

- Эмиэ остуолга оморон кэпсэти салҕанна, хардарыта ыйыталаһы быһытынан. Үксэ киби оруолларын тула кэпсэтэбит. Мин армияҕа сбора сылдьан учениаҕа киби төрөөбүт дойдутугар, Мак дэриэбинэтин аттынан

ааспыһын аһынным. 70-тэн тахса оруола үксэ байыаннай сулуспаҕа сыһыаннаах эбит. Алексей Иванович «Особенности...» 4 киинэтигэр генерал Иволгин оруола киинэхэ арахсыбаттык инмитин утарбатын биллэрбитэ, хас биірдии актерга итинник уобарастаах буолар, онон киэнник биллэр диэн быһаарбыта.

Көрдөххө унуоһунан онук улахана суох, миигин кытта тэн курдук, ол эрэри тутта-хапта сылдыара, сөн саҕата, киппэ быһыгыта-таһаата тулалыыр дьонтон ойуччу биллэрэ, харизма диэн толору баар кийтэ.

- Оччотугар Намга кэлэн Өлүөнэ эбэҕэ балыктаабытын олус үчүгэйдик санаан, үөрэн-көтөн барбыта саарбахтаммат диэхпитин сөп буоллаҕа?

- Ол чуолкай. Мин кэргэмминэн өрөбүл ахсын «Пока все дома» программаны көтүппэккэ көрөбүт. Арай биір күн ытааччы Тимур Кизяков Алексей Иванович дьэ кэргэнин кытта кэпсэпитэ көһүннэ. Онно иккис кэргэнин, оҕотун билиһиннэрдэ, киинэҕэ оруолларын кэпсээтэ.

Ытааччы булт, балык туһунан темаҕа киирэн баран: «Ханнык сиргэ балыктаабыккын ордук өйдөөн хаалбыккыны?» - диэн сураста. Булдаков икки сыллааҕыта биһиэхэ сылдыбытын, балыктаабытын, улахан сордонун ахтыбыта. Онон Граф Бизэргин анньыгар кинилин балыктаабыппыт бүтүн Рос-

сияҕа иһиллибитэ саныахха үчүгэй этэ, онно кыттыһыны ылбыһынан киэн туттабын диэхпин сөп.

- Тус бэйэтин олоһун, дьонун-сэргэтин туһунан кэпсээбэтэҕэ дуо?

- Суоһун кэриэтэ. Бэйэтэ этэринэн актер үлэтэ бириэмэни ордорбот, оруолтан оруолга сылдыарыгар, уобараска киирэригэр, айанга быыс булан дьэ кэргэнин да кытта быһыта-орута көрсөр эбит. Киинэ, театр артыһа диэн түбүктээх, ыарахан идэ диэбитэ.

Биһиэхэ сылдыарыгар элбэхтик табахтыра. Ардыгар тэйиччи туран тула өттүн көрөрө, тугу эрэ толкуйдуур, эргитэ саныыр быһылааҕа. Итинник идэлээх дьонго соробор соҕотоһун хаалан бэйэтин санааларын саһылыыр, аралдыыр наада быһылаах.

- Таарыйа аһыннахха, өссө кимнээҕи көрсөр этигитий? Бэйэбит салайааччыларбытыттан, омуртарган?

- Балыктыырга мин Алексей Ильич Ноговицынтан, Михаил Дьяконовтан (иккиэн булчуттар уонна балыксыттар обществоларын председателлэрэ) элбэххэ үөрэммитим, кинилэр балык тутар сиirin эндэппэккэ билэр доҕурдаахтара. Оттон ыалдыгыттар чааһыгар, Михаил Ефимович Николаев, Александр Константинович Акимов, Егор Афанасьевич Борисов кэлэн барбыттар. Арай Штыров эрэ таарыйбатаҕа. Егор Афанасьевич олус байанайдаах, бааттаах балыксыт этэ, оннооһор тууччаахха тийэ туттарара. Акимов тэһнэ үлэлэһэрэ, сипкэ уктан турбат этэ, ханнык да үлэттэн туора турбат, бүгүрү майгылааҕа. Кими да соруйбат, сүүрдүбэт, бэйэтэ онгорорун сөбүлээбитим.

Ньургун Тимофеев эмиэ байанайдаах балыксыт этэ, хаста да кэлэн барбыта. Суруйааччылар да, артыыстар да кэлэллэрэ-бараллара, үгүстэрин өйдөөбөһүн даҕаны.

Оттон Алексей Булдаков кэлэн барыта хаһан да умнуллубат түгэн. Бэйэтэ чыһылхай киһи, олоххор биірде көрсүбүт түбэлтэни мэлдьи саныы сылдыаһын. Абыһа Урун Хайа баһылыгар быыбарга киирсэрбөр кинини кытта түспүт хаартыскам, плакаттар олус көмөлөспүттэрэ. «Хайа, бу чаччы кинини кытта түспүтүн дуо?» - диэн сөбүү-махтайы буолбуттара. Онно мин лаппа баһыан, кыайан баһылыгынан талылыбыппар биллэрдик көмөлөөх буоллуга баар чаччы.

Алексей Иванович Монголияҕа сылдьан олохтон туорабытыттан олус хараастыбытым, мин эрэ буолбатаһым чуолкай, кинини актер, киһи быһытынан сөбүлүүр дьон бары да хомойдохторо буолуо. Хайдах эрэ чугас киһибин сүтэрибит курдук саныыбын.

- Бары да сөбүлүүр, убаастыыр киһибит Алексей Булдаков күн сириттэн барбыта улахан сүтүк. Ол эрэн баара буоллар: «Чэ, олох туһугар!» («Ну, за жизнь!») диэн олох умсулҕанын, олох салҕанарын өссө төгүл бигэргэтиэ этэ диэн түмүктүүбүн.

Оттон Порфирий Ивановичка сэргэх кэпсээнин иһин махта!

Кэпсэттэ В. КАСЬЯНОВ

Кулун тутар 30 күнүгэр Үөдэй нэһилиэгэр, үгэс быһытынан ытыллар хайыһарга улуустаагы күрэхтэһии буолан ааста. Быйыл хаһаангытааһар да элбэх хамаанда кэлэн, кыттааччы үгүс буолан сэргэхтик барда. Уопсайа 11 хамаандаттан 79 кыттааччы тыһаһынаахтык күрэхтэстилэр.

Ол курдук Үөдэй, 1-Хомустаах, Бартыһаан, Никольскай, Хамаһатта, Ленскэй, 2-Хомустаах, Хатын-Арыы, Модут, Хатырык уонна Арбын нэһиликтэргэ кэллилэр. Күрэхтэһии үөрүүлээх аһыллытыгар Үөдэй нэһилиэгин баһылыгы солбуйааччы Ф.В. Николаев, улуустаагы спорт управлениетын салайааччытын солбуйааччы С.А. Софронов, З.П. Саввин аатынан Үөдэй

миэстэбэ, 1-Хомустаах III миэстэбэ табыстылар. Дьахталларга Үөдэй хамаандата – I м., 1-Хомустаах – II м., Модут – III м. ыллылар. Уопсай түмүккэ бастакы бөлөх нэһиликтэргэ: Үөдэй – I м., 1-Хомустаах – II м., Ленскэй – III м.; иккис бөлөх нэһиликтэргэ: Модут – I м., Хатырык – II м., 2-Хомустаах – III м.; үһүс бөлөх нэһиликтэргэ Арбын – I м., Никольскай – II м. ыллылар.

Күрэхтэһии кэнниттэн «Лыжня России» уопсай маассабай сүүрүүгэ ким баһалаах кытынна, кыттааччыларга спортивной бэргэһэни бэлэхтэтилэр. Манна саамай кырачаан кыттааччы Хамаһаттан сүлдүр 8 саастаах Айхал Герасимов кыттыны ылла. Бу күн Айхал хайыһарын устубата, күрэх-

СИТИҢНИ ҮКСҮҮР

«Хоту» методической түмсүү иһинэн ытыллыбыт педагогической аабылларга Граф Биерэгин «Ромашка» оҕо саадын педагог-психолога Матвеева Туйаара Борисовна 1-кы миэстэни ылла.

КМО иһинэн ытыллыбыт «Мир пазлов» конкурса I м. «Сандаара» оҕо сайдар киинин итиллээччитэ Никонов Артем, II м. «Хатынчаана» оҕо сайдар киинин итиллээччитэ Белолубская Ильдар, III м. Граф Биерэгин «Ромашка» оҕо сайдар киинин итиллээччитэ Суздалова Сайыына буоллулар.

Түөлбөлөр икки ардыларыгар ытыллыбыт дуобакка I м. «Молодежная» түөлбэ (сал. Е. Слепцова), II м. «Графский» түөлбэ (сал. Л. Тихонова), III м. «Чэчир» түөлбэ (сал. О. Рожина), IV м. «Виктория» түөлбэ (Е. Соловьева), V м. «Саһарҕа» (сал. Л. Максимова) буоллулар.

11-с кылаас үөрэнээччитэ Сивцев Семен «За вклад в развитие детского движения РС(Я)» анал бэлиэ хаһаһынынан ааттанна.

Уус Алдан улуһугар ытыллыбыт республикатаагы саахымакка аһаһас турнирга 84 саастаах Зоя Эверстова дьахталларга 1-кы миэстэни ылла.

Кострома куоракка ытыллыбыт «Новый взгляд» аан дойдутаагы конкурса «Ылдыаа ыччаттара» улахан ситиһиилэннилэр. I м. – Сысолятина Валерия («Школьная форма-это наш выбор»), 1-кы м. – Аида Алексеева («По Винокуровским местам»), II м. – Мирослав Евграфов («Создание ситуации успеха в условиях местного самоуправления на примере ОДО «Потомки Ильи»), III м. – Настя Саморцева, Мирослав Евграфов («Увековечивание памяти воинов- якутян, освободивших Крым в 1944 г.») ыллылар, Юлия Игнатьева («Дары природы») анал бириһинэн бэлиэтэннэ. Түмүккэ «Ылдыаа ыччаттара» түмсүү 1-кы ст. дипломант буолла.

Нэһилиэк ветераннара хоту нэһиликтэр спартакиадаларыгар бастаатылар. Республикааагы «Я - исследователь» конкурса «Сандаара» оҕо сайдар киинин итиллээччилэрэ Эверстов Денис, Николаева Виолетта (сал. Л. Эверстова, С. Ноева) 2-с ст. лауреат буоллулар.

Үһүс көлүөнэ оскуолатын иһинэн тэриллибит «Сыдыа-айа» үңкүү бөлөҕө VIII-с аан дойдутаагы «Северная радуга» фольклорнай фестивалга «Народный танец и стилизация» номинацияга 3-с ст. лауреат аатын ылла. «Твой успех» республикатаагы үңкүү конкурсулар 1-кы ст., «Вальс Победы» 10-с республикатаагы бальнай үңкүү фестивалигар Куличкина Прасковья, Сивцев Михаил 1-кы миэстэни ыллылар. Орто саастаахтарга «Саһарҕа» үңкүү бөлөҕө 3-с ст. лауреат буолла. «Поющая Туймаада» XX-с куораттаагы фестивалга «Дуорай» эр дьон вокальной ансамбыла (сал. С. Пономарева, концертмейстер А. Васильев) 1-кы ст. дипломант буолла. Уус Алданга ытыллыбыт «Дэгэрэн» ырыа конкурсулар «Дорҕоон» фольклорнай бөлөх (сал. С. Находкин) Гран-при хаһаһынынан буолла. «Күндү күлүүк» улуустаагы конкурса «Самородок» СК иһинэн тэриллибит театральной коллектив (сал. П. Охлопков II) «Аптаах собо» инсценировка туруоран, 1-кы ст. лауреат буолла. Муус устар 7 күнүгэр Граф Биерэгэр «Кыһыны атаары» тэрэһин үрдүк таһымнаахтык ытыллына. XX-с республикатаагы «Саха КВН» оонньууга «Мааркыс» хамаанда 1-кы миэстэни ылла.

Н.Д. СИВЦЕВА, Хатын Арыы

ХАЙЫҤАРДАР ДАЙДЫЛАР

орто оскуолатын директора В.Р. Барашкова күрэхтэһээччилэргэ ситиһиилэри баһаран ээрдэ тылларын анаатылар. Алданнаагы оҕо спортивной оскуолатын тренерэ С.А. Новгородов күрэхтэһии кылаабынай судьуйатынан буолла.

Бу күн Ф.В. Николаев Үөдэй нэһилиэгин спордун ветераныгар, хас да төгүллээх хайыһарга улуус, республика призеругар, илиһинэн оту охсууга республика чемпионкатыгар А.Д. Николаевага нэһилиэк баһылыгы Бочуотунай суругун уонна чороон туттарда. Антонина Дмитриевна кыттааччыларга, эдэр спортсменнарга ситиһиилэри баһаран үтүө, итии-истин тылларын анаата.

Күн бастакы анарыгар эр дьонго, дьахталларга, оскуола саастаах уолаттарга уонна кыргыттарга бириддиһэн хайыһарынан сүүрүү буолла. Эр дьонго 16 кыттааччыттан Иннокентий Тихо-

нов (Үөдэй) инники күөһүгэ табыста, иккис бочуоттаах миэстэбэ Александр Быканов (Үөдэй), үһүс миэстэбэ Александр Мухин (Модут) табыстылар. Дьахталларга 2 км дистанцияга 16 кыттааччы хайыһарга турда. I м. Наташа Новгородова (Үөдэй), II м. Дарья Охлопкова (1-Хомустаах), III м. Татьяна Игнатьева (Үөдэй) ыллылар. Оскуола саастаах уолаттарга 2001 с.т. уонна онтон кыра саастаахтарга 26 кыттааччыттан I м. Ганя Алексеев (Үөдэй, 2003 с.т.), II м. Петя Эверстов (Үөдэй, 2004 с.т.), III м. Илья Ядреев (Үөдэй, 2007 с.т.) буоллулар. Оскуола саастаах кыргыттарга 16 кыттааччыттан I м. Саина Сакирдонова (Ленскэй), II м. Наташа Петрова (Үөдэй), III м. Надя Феоктистова (Үөдэй) табыстылар.

Күн иккис анарыгар эстафетага эр дьонго Үөдэй бастакы хамаандата I миэстэбэ, Үөдэй иккис хамаандата II

тэһээччилэри кытта тэнгэ сырытта. Инникитин кэскиллээх спортсмен буоларыгар кини аҕата Саха сиригэр, Россия уонна Хотугу многоборье спордун маастара, аркааны быраһыыга, Саха сиригэр рекордсмена, наартанан ойууга Россия уонна Саха сиригэр хас да төгүллээх чемпиона, Хамаһатта саха-француз лицейин физкультурага учуутала Октябрь Семенович Герасимов тирэх буолар. Кырачаан улун батыһыннара сылдьан иккиэн кыттыны ылбыттары хайгыы көрдүм.

Спорт хаччы да дьулууру, тулууру, кытаанах санааны, элбэх эрчиллини эрэйэр. Күрэхтэһиигэ үгүс кыттааччы кэлбитин көрдөхтө, дьон-сэргэ хайыһар спордун сэнээрэрэ, эт-хаан өтүнэн дьарыктанар ыччат тахсан иһэрэ кестэр.

Е. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй (Хаартыскага: 8 саастаах Айхал Габышев, аҕата О.С. Герасимов)

2019 сыл – ЭҢСИЭЛИГЭ ОЛОНХО ТУОНАТА

Муус устар 4 күнүгэр М.В. Петрова аатынан Таастаах оскуолатыгар Олонхо ыһаабын чэрчитинэн «Олонхо ыһаабын уруйдуубут!» диэн эбии үөрэхтэһин, технология учууталларыгар семинар буолла.

Семинарга улуус 11 оскуолатыттан барыта 25 педагог кытынна. Кыттааччылар бука бары сахалык таһынан кэлбиттэрэ киһини үөрдэр. Улуус үөрэҕин салалтатыттан иитэр үлэбэ уонна эбии үөрэхтэһин салаатын сэбиэдиссэйэ Нина Яковлева, уйулҕа уонна ис турук салаатын специалиһа Нарьяй Исакова сырыттылар.

Таастаах оскуолага Олонхоҕо аналлаах истиэнэлэри бэлэмнээбит, оҕолор оҕоһуктарын быыстапкалаатыбыт, олонхо дьуруойдарын таһаары уруһуйдаан туспа көрүүнү тэрийдибит. Сахалык мундук, балаһан ис көстүүтэ онорон, Олонхо сылыгар үгүс бэлэмнэни уонна тэрэһин үлэлэр бара тураларын көрдөрдүбүт.

Семинарга дьахталлартан бастакы драматург Мария Обутова – Эверстова оҕолорго аналлаах «Дьурайаан Бэргэн» олонхо-пьесатын Таастаах оскуолатын үөрэ-

ОЛОНХО ЫҤЫАБЫН УРУЙДУУБУТ

нээччилэрэ уонна учууталлара оонньоон көрдөрдүлэр. Олонхо-пьесаны саха тылын уонна литературатын учуутала Туйаара Соловьева туруорда. Хас биридди оруолу чочуйан, оҕо толорор маастарыстыбатын чопчулаан, онно эбии музыканан, тыаһынан – ууһунан кииргэтэн олонхону оонньоон көрдөрдүлэр. Көрөөччү ытыс тыаһынан махталын тиэртэ.

Таастаахтан республикага биллэр дьон төрөөн – үөскээн ааспыттарын туоһутун 3-с кылаас үөрэнээччитэ Настя Павлова Ийэ олонхоһут А.Е. Соловьев туһунан ситиһили кэпсээтэ. Ити кэнниттэн биэс тохтобулга араһан, кэлбит учууталлар урокутарга тар-

бастылар. Семинар иккис чааһыгар С.Р. Москвитин Таастаах оскуолатын үлэбэ учуутала – «Айылҕа матырыйаалын урокука туттуу», М.В. Осипова Бөтүн орто оскуолатын фольклор куруһуогун салайааччыта «Олонхону олкутарынан үөрэттии», Ф.А. Протодьяконова, Л.П. Касьянова Салбан орто оскуолатын учууталлара – «Изготовление кукол олонхо в технике папье-маше», Е.Д. Протопопова Салбан орто оскуолатын саха тылын уонна литературатын учуутала «Туустаах тиэстэтэн онорук» диэн темаларга маастар-кылаас көрдөрөн дьон биһирэбилин ыллылар. Бу күн семинарга кэл-

бит бальдыттарга анаан Таастаах нэһилиэгин Ытык киһитэ, импровизатор – хомусчут, олонхону толорооччу Дмитрий Кривошапкин Н.И.Шамаев «Дьохун дыкты айылҕалаах, дьоллоох – соргулаах Дьоруо хонор аттаах Дьорбостой Бэргэн» олонхоттон быһа тардан толордо. Семинар кыттылаахтара тыһынаах олонхону биһир тыһынын истэн өйдүүн – санааларын сааһыланан өрө көтөүлүннүлэр.

Семинар кэмигэр, сынналанна Таастаахха хомуллубут оттортон чэй иһитин биология учуутала В.В. Винокурова тэрийэн ытта. Үүнээйини хомуйуу, хатары туһунан сүбэлэрин би-

эрдэ. Семинар ураты түгэниһинэн күргүөмүнэн хомуһу тардыы буолла. Хомуска тардыыны олохтоох кулууп дириэктэрэ К.Н. Иванов салайда. Барыта 25 киһи хомуска оонньоон зийээриттэ.

Бу курдук Олонхо ыһааһар бэлэмнэни, сахалык тыһынаах киири, сатабылы сайыннары, олус интэриһинэйдик, тэрэһиннээхтик буолан ааста. Тэрэһиннэ кыттыбыт ыалдыттарбытыгар, улууспут үөрэҕин салалтатыгар махталбытын тиэрдэбит.

Т.М. АРГУНОВА, оскуола директорун иитэр-үөрэтэр үлэбэ солбуйааччы, Таастаах

Кэрэ эйгэтигэр

Кулун тутар 21 күнүгэр СР культуратын туйгуна, мелодист, бастын ыгытааччылартан биридэстэрэ, үгүс киһи истэр ырыаһыта Афанасий Татаринов үйэ агардаах үбүлүүдээх «Бар дьоммор!» диэн айар киэһэтэ буолан ааста. Бу үөрүүлээх тэрээһингэ ыалдьыттар, көрөөччүлөр, аймактар толору кутуллан кэлэннэр, Афанасий уостан түспэт ырыаларын дуоһуяа иһиттилэр, эбэрди эриэккэһин, махтал маанытын анаатылар.

Эстрада сулустара Аскалон Павлов, Санита Ай, Эрхан, Надежда Павлова, «Уолан», «Добун» эр дьон вокальной ансамбыллара (сал. А. Татаринов), Нам улуунун айар куттаах ырыаһытара А. Замятин, Т. Гаврильва, А. Иванов, Н. Жирков, Н. Протопопов, В. Михайлов, саҥа тахсан эрэр кэскиллээх ырыаһыттар Р. Николаев, С. Мухин, И. Слепцов, Хатырык нэһилиэтин көхтөөх уолаттарын «Махсыым ыгчачатара» ансамбыла (сал. И.Татаринов) уонна А. Татаринов олобун аргыһа Айталиа Татаринова кэлэннэр, дьонун ырыа доржооннообун, ыллам ырыа ымыылаабын бэлхэттиллэр.

Хатырык нэһилиэтин баһылыга Ю. Дьяконов «За вклад в развитие МО «Хатырыкский наслег» анал бэлиэни, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А. Новгородов Бочуотунай грамотаны кытта үрүҥ көмүс илии чаһытын туттардылар. Олоххо куруук көхтөөх, ураты айар талааннаах коллективтар Афанасий Иннокентьевичка өссө дараны саҥа ырыалара көмүс чыычаах кэриэтэ кынаттанан, дьон-сэргэ биһирэбилин ыла турдуннар диэн баҕа санаабытын тиздэбит.

Кулун тутар 22 күнүгэр «Дьүөгэлэр» народнай вокальной ансамбыл (сал. Е. Кутукова) көбүлээһининэн, улууспутугар 5-с төгүлүн ытыллар «Далбар Хотун

ырыата» аһаҕас конкурс буолан ааста. Уопсайа 11 ырыа куттаах дьахтар ансамбыллара кыттыыны ыллылар. III ст. дипломант I Хомустаахтан «Ыллаа-ыллаа» ансамбыл (сал. С. Тумусова, М. Максимова), II ст. дипломант Аппааньттан «Далбар» (сал. С. Пономарева), I ст. дипломант Нам 1-кы №-дээх орто оскуолатын үлэһитэрин ансамбыла (сал. Е. Матвеева), III ст. лауреат Түбэ нэһилиэ-

йааччылаах Намнаағы народнай театр кыттан, олохтоох ааптарбыт, сахалартан бастаагы драматург-дьахтар, СР суруйааччыларын сойууһун чилиэнэ Мария Обутова-Эверстова суруйбут «Күөрэгэй» испэктээкили көрдөрөн, «Туос мааска» фестиваль III ст. лауреата буолла. Ону сэргэ народнай театр бири бастын артыыска-та, Намнаағы педагогической колледж студентката Дарья Сергеева Дмитрий Ходулов

үгкүү-хор коллективин балетмейстера Мария Попова буолла. Ону сэргэ «Грани алмаза РС (Якутия)» үрдүк наҕараада «Ньургунун» народнай үгкүү-хор коллективыгар туттарылынна.

Бу курдук А. Шестаков аатынан норуот айымньытын дьиэтэ Нам улууугар өрөгөйдөөх үрдүк ситиһииллэри сүдү бэлэх гынан аҕалла, улууспут үтүө аатын ааттатта. Маньык ситиһиилэр, биллэн турар, улахан сыра-

культура киинигэр Нам улуунун культуратын үлэһиттэрэ идэлээх күннэрин бэлиэтээтилэр. Бу дьоро киэһэ «Нам улууһа» МТ баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччыта П.В. Абрамов, улуус мунньабын председателэ И.Р. Попов, «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.Д. Ноговицын, Нам улуунун культура уонна духуобунай сайдыы салалтатын начальнига Е.А. Заровняева уонна улуус культуратын үлэһиттэрин идэлээх сойууһун комитетын председателэ Р.Н. Горохова үлэһиттэри эбэрдэлээтилэр, эриэккэс аламаҕай тылынан албаатылар.

Бастыҥтан бастын кэрэ эйгэ үлэһиттэрэ бу үөрүүлээх киэһэҕэ бэриниилээх, таһаарыылаах үлэ түмүгүнэн үрдүк бэлиэлэри туттулар. Ол курдук, кулууп, библиотека, музей, музыкальнай школа, кинотеатр, культура уонна духуобунай сайдыы управлениетын үлэһиттэрэ дьяныардаах үлэлэрэ, Нам улууһун үтүө аатын ааттарар үрдүк ситиһиилэрэ чыэстэннэ.

Олоххо куруутун даҕаны кэрэни кэрэхсии, хоһуйа, үүнэр көлүөнэҕэ тиздэ, кэрэнэн олобу уһансыбыт ветераннарбыт, үлүскэн үлэ үөһүгэр сылдыар айар куттаах культура үлэһиттэрэ ыллам ырыа ыллыктаах, үгкүү үктэллээх, көрдөөх ооньуу аргыстаах дьоро киэһэни көбүлүттэн туттулар, дуоһуяа сынньанньалар.

Күндү Нам улууһун культуратын үлэһиттэрэ! Ыллыктаах, тосхоллоох быллаанаргыт, Норуот туһугар аһаҕастык дьяныардаах үлэһит Айар талаангыт аартыктарынан, Алгыстаах ыллыктарынан Үрдүк ситиһиилэргэ тириэртиннэр!
Наталья ПЕТРОВА, А. Шестаков аат. культура дьиэтин специалиһа

ДЬОҢУН СИТИҤИИЛЭРБИТ

гиттэн «Мичийэ» (сал. Л. Григорьева), II ст. лауреат Тулагы-Киллэм нэһилиэтин ветераннарын холбоһуктаах хора (сал. Г. Попов), I ст. лауреат Нам нэһилиэтин «Сулустан» оҕо саадын үлэһиттэрин «Нарыйаана» ансамбыла буоллулар. Конкурс «Бастын аат» анал аата Уус Алдан улууһунтан Дь. Гаврильва салайааччылаах «Найахына» дьахталлар ансамбылларыгар ингэрилиннэ.

Кулун тутар 24 күнүгэр Аан дойдутаағы театр күнүн көрсө Мэнгэ Хангалас улууһун Майа сэлиэннэтигэр ССРС норуодунай артыыһа Дмитрий Ходулов аатынан «Туос мааска» республикатаағы аһаҕас фестиваль буолан ааста. Бу фестиваль быйыл 22-с төгүлүн ытытылынна. Үгэс курдук бу тэрээһингэ Дмитрий Ходулов оҕолоро кыттыыны ылаллар уонна анал бириис туруоран, бастын талааннары бэлиэтиллэр.

Фестивальга Амма, Таатта, Уус Алдан, Горнай, Сунтаар, Үөһэ Бүлүү, Нам уонна Мэнгэ Хангалас улуустарыттан народнай театрдар уонна театральнай бөлөхтөр кыттыыны ыллылар. Хас кэлбит кыттааччы, оруолу толорооччу туруорааччы-режиссер уонна артыыс быһыытынан толоруу маастарыстыбатын үрдүк таһымга көрдөрдүлэр. Эдэр, кэскиллээх режиссер Роман Герасимов сала-

оҕолорун аатыттан «Лучшая женская роль» анал бириэмийэни тутта.

Кулун тутар 25 күнүгэр, Россияҕа Культура үлэһитин күнүгэр, П. Ойуунускай аатынан саха театрыгар буолбут үөрүүлээх тэрээһингэ «Ньургунун» народнай үгкүү-хор коллективин хормейстера, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Елена Кутукова «Лучший работник культуры РФ» бэлиэни тутта.

Бу үөрүүлээх күнгэ СР тыа сириин культуратын өйүүргө туһуламмыт улахан конкурс түмүгүнэн, «Лучший специалист сельского культурно-досугового учреждения» бэлиэ аат хаһаайынынан «Ньургунун» народнай

лаах үлэһиттэн, үгэс тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кыттыыттан, аан дойдуну таһымнаах конкурстарга, фестивалларга кыайыылартан кэллэр. Онон биригэ үлэһиттэр, тэнгэ айар-тутар коллегаларбытыгар Елена Александровна, Мария Спартаковна, Афанасий Иннокентьевичка, Роман Александровичка, «Ньургунун» народнай үгкүү-хор коллективыгар уонна Намнаағы народнай театр артыыстарыгар үрдүк бэлиэ хаһаайытара буолбуттарынан эриэккэс эбэрдэбитин тиздэбит, инникитин даҕаны өссө таһаарылаах үлэни баҕарарбыт!

Муус устар 5 күнүгэр Кыһыл Дэриэбинэ «Сайдыы»

Учитель, перед именем твоим

В МБОУ «Намская СОШ № 2» работает много талантливых, творческих учителей, настоящих мастеров своего дела, которые не только обучают детей, но и воспитывают в них творческих личностей и достойных граждан страны через духовно-нравственные ценности. Среди них Сардана Михайловна Павлова, учитель истории и обществознания.

В этом году 5 апреля Сардане Михайловне исполняется 50 лет. Тридцать лет назад она переступила порог школы, чтобы посвятить ей всю свою жизнь. Первые ступени в школе она начинала пионервожатой. И вот уже 12 лет работает учителем истории и обществознания в нашем дружном педагогическом коллективе.

Сардана Михайловна проводит уроки так, что каждый новый материал становится понятным, и дети его лучше усваивают, ближе знакомятся с обществом, его законами, готовятся к будущему и нелегкой жизни. Как человек творческий, ищущий, учитель имеет свой ярко выра-

женный стиль преподавания, умело сочетает в себе доброту и принципиальность, поэтический талант и мастерство, высокую работоспособность и юмор. Для нее каждый ученик - целая неизведанная планета, и, познавая внутренний мир ребенка, Сардана Михайловна раскрывает его способности и радуется его успехам. Учитель приглашает к размышлению, дискуссии, дебатам.

Выпускники Сарданы Михайловны успешно окончили школу и 100% поступили в ВУЗы и ССУЗы. Среди них 2 золотых медалиста, в классе было много лауреатов и призеров олимпиад и спортивных соревнований различного уровня.

Талантливый педагог успешно приняла участие в профессиональных конкурсах «Лучший учитель гуманитарного цикла» и «Учитель года». Свой педагогический опыт она распространяет в республиканских и муниципальных мастер-классах, проводит открытые уроки, выступает с докладами в различных научно-практических конференциях.

УРОКИ ДОБРОТЫ И МИЛОСЕРДИЯ

Сардана Михайловна на протяжении нескольких лет возглавляла методическое объединение МО учителей

истории и якутского языка. Она как опытный педагог ведет наставничество, оказывает методическую помощь в профессиональном росте молодых коллег.

Кроме педагогической деятельности Сардана Михайловна ведет активную общественную работу: принимает участие в профсоюзной деятельности школы - сценаристом, конференсье, поет и играет на гитаре, читает и пишет стихи. Автор статей газеты «Энсиэли» в честь юбилейных дат коллег и работников.

Не забывает педагог и о доме - она гостеприимная хозяйка, замечательная мама троих детей, заботливая бабушка двух внуков и пятерых внучат. Её светлый, уютный дом всегда открыт для гостей. Летом домашний двор Сарданы Михайловны превращается в сказочную аллею из цветов. Оформление домашнего огорода продумано до мелочей, она как умелый дизайнер сама может своими золотыми ручками смастерить из до-

сок оригинальный короб для цветов. Эту приятную миссию сейчас выполняет её опора, друг и вторая половинка - Егор Николаевич.

А какая Сардана Михайловна мастерица: шьёт, вяжет, вышивает, радуя глаз своих внуков и близких, изготавливает красивые, оригинальные панно из икебаны. А какими вкусными получаются выпечка, соленья, варенья у искусной хозяйки!

Вот это всё, что исходит от нашей Сарданы Михайловны - доброта, скромность, искренность, радушие, отзывчивость, милосердие - это и есть её уроки нравственности и гражданственности и для детей, и для нас - коллег, для всех нас - окружающих близких и далеких, знакомых и незнакомых!

Коллеги от всей души желают Сардане Михайловне здоровья, оптимизма, дальнейших достижений на этой нелегкой, но любимой педагогической стезе, любви близких и благодарности ее многочисленным ученикам.

М.З. ВИНУКОВА, руководитель методического объединения учителей истории и якутского языка

**Спорт — дьулуур,
спорт — тулуур**

Кулун тутар 29-31 күннэригэр Дьокуускайга «Дохсун» СК мас-рестлингэ Г.Р. Десяткин - Күүстээх Дэхээкин бириһигэр, хамаанданан уонна бириддиэлэн бастыыр иһин турнир ыытылынна. Араас улуустартан — барыта 367 мадьыны кэлбит. Улахан таһымнаах күрэхтэһиигэ Нам улуухуттан ветеран саастаах спорт маастардарбыт - Гаврил Петров 65 киһилээх III м., 85 киһилээхтэн үөһэ Ыйааһына Евгений Иванов II м. ыллылар. Эр дьонго 70 киһилээх Дьокуускайтан кыттыбыт, бириддиэлэн чемпион үрдүк аатын ылла.

Кулун тутар 30-31 күннэригэр «Модун» СК дартска Дьокуускай куорат VII-с аһаҕас турнира ыытылынна. Дьокуускай, Нам, Бүлүү, Таатта уонна Мэнгэ Хагалас хамаандалара кытыннылар. Барыта 60-ча спортсмен бу көрүгү өрө тутта. Бастаагы күн пааранан күрэхтэһиигэ бастаагы миэстэни Нам Бөтүнүттэн Юрий Эверстов уонна Сергей Иванов кыайыылааһынан табыстылар. Иккис миэстэни эмиэ Намтан Станислав Черкашин уонна Семен Тимофеев ыллылар. Үһүс миэстэбэ икки паара табыста - Дьокуускайтан Петр Макаров уонна Макаров Яковлев, Намтан Иннокентий Данилов уонна Иван Сивцев табыстылар. Дьахталларга пааранан кириһиигэ Нам Хатын Арыытыттан Татьяна Замятина уонна Мария Сивцева бастаатылар. Иккис миэстэни Дьокуускай-

тан Галина Заровняева уонна Намтан Екатерина Флегонтова ыллылар. Үһүс бочуоттаах миэстэбэ Дьокуускайтан Ксения Николаева уонна Елена Элягина, Намтан эдьийди-балысты Ульяна уонна Лариса Даниловалар үһүс миэстэни ылары ситистилэр. Саҥа оонньуур «В» категорияба эрдьонго Намтан Василий Сивцев, Дьокуускайтан Михаил Мордовской уонна Бүлүүттэн Василий Афанасьев миэстэлэстилэр.

Иккис күнгэ 48 бастыг-

55 киһилээх Захар Винокуров үһүс уонна ветераннарга 70 киһилээх Иван Осипов үһүс миэстэлэри ыллылар.

Муус устар 6 күнүгэр Дьокуускайга Күөх хонууга хайыһарга ветераннар ортолоругар Саха республикатын күрэхтэһиигэ ыытылынна. Күрэхтэһиигэ барыта 12 улуустан түмсөн, саастарынан араһыбыт бөлөхтөргө киирэн, күүстэрин боруобалаатылар. Манна Нам улуухуттан түөрт ветеран

Муус устар 6-7 күннэригэр Кыһыл Сыыр бөһүөлөгэр волейболга Иван уонна уола Александр Федоровтар кэриэстэригэр Нам улуухун аһаҕас турнира ыытылынна. Барыта 7 хамаанда кытынна. Бэрт интэриһинэй кириһиилэр кэннилэригэр, Геннадий Павлов капитаннаах Хамаҕатта хамаандата 15 очко-ну ылан бастаагы миэстэни ыллылар. Тэҥ 13 очколаах, ол эрээри, хаачыстыбанан арыый чорбойон Намнаабы

ӨРҮҮ ИНИКИ КҮӨҮГҮ

нар кэккэлэригэр эрдьонго бастаагы миэстэни Нам Бөтүнүттэн Юрий Эверстов ылла. Иккис миэстэни Нам сэлээннэтиттэн Иван Сивцев уонна үһүс бириистээх миэстэлэри Намтан Семен Тимофеев уонна Дьокуускайтан Макаров Яковлев ыллылар. Дьахталларга бириддиэлэн бастыыр иһин күрэхтэһиигэ Татьяна Замятина (Хатын Арыы), Наталья Иванова (Майа) уонна Мария Сивцева (Хатын Арыы), Людмила Слепцова (Майа) ити бэрээдэгинэн миэстэлэрин үллэһиннилэр.

Таатта улуухун Уус Тааттатыгар Г.А. Попов сырдык кэриэһигэр хапсаҕайга «А» категорияба IX-с төгүлүн республикатаагы турнир ыытылынна. Барыта 70-тан тахса хапсаҕайдыт мустан күүстэрин холостулар. Турнирга Нам улуухуттан уолаттарга 62 киһилээх Володя Анисимов үһүс, эрдьонго

хайыһардыттарбыт кыттан, бары бириистээх миэстэлэри ылан эргилиннилэр. Төрдүүн көнгүл стилгэ кыттан, 5 км дистанцияба Дария Соловьева (НПК) - бастаагы уонна Ион Васильев (Модун) иккис миэстэлэри ыллылар. 10 км дистанцияба Мичил Бурцев (НПК) - бастаагы уонна Александр Новгородов (Үөдэй) үһүс миэстэбэ табыстылар.

педколледж хамаандата иккис миэстэни ылла. «Триумф» диэн Намнаабы МЧС хамаандата үһүс миэстэ буолары ситистэ. Бары хамаандаларга Федоровтар дьиз-кэргэн, чугас аймахтара, табаарыстара, бириг үөрэммиттэрэ уо.д.а. туруорбуг сыаналаах бириистэри уонна харчынан сертификаттары туттартаатылар. Бириддиэлэн чабыл-

хай ситиһиилэммит спортсменнарга анал номинациялары туттардылар.

Норуоттар икки ардыларынаагы кылаастаах спорт маастара Н.Н. Матчилов бириһигэр 17-с республикатаагы күрэхтэһии буолан ааста. Сүүрүү Нам улуухуттан саҕаланна. Ону Родион Никитин тэрийдэ.

Кулун тутар 27 күнүгэр Тааттаттан В.Г. Доргуева, Чурапчыттан А. Ноева, Мэнгэ Хагалас Мооругуттан Петр Тихонов, Барыһаантан Валентин Ядреев, Үөдэйтэн Айаан Гуляев, Хатырыктан Роман Иванов, Светлана Винокурова Граф Бизэрэгэ-2 Хомустаах-Суотту-Төҥүлү-Одьулуун-Өлөчөй хайысханан сүүрдүлэр. Эстафета кулун тутар 30 күнүгэр түмүктэннэ. Уһун сүүрүү түмүгүнэн Николай Матчилов кэргэнэ, оҕолоро саамай саастаах сүүрүүктэргэ Светлана Винокурова уонна Ион Васильева анал бириис биэрдилэр. Маны таһынан Светлана Егоровна 12-с төгүлүн бу эстафетага (пробег) кыттыбытын иһин махтанан туран, анал бэлэх туттардылар. Биһиги ветеран сүүрүктэрбит бэйэлэрин саастыылаахтарыгар 4 км иккис буоллулар. Бу күрэхтэһиигэ барыта 190 киһи кэлэн кыттыбыт.

Олунньу 3 күнүгэр «Эрчим» кулууп үбүлүйдээх сүүрүүтүгэр 71-80 саастаахтарга Светлана Винокурова 200 м иккис буолла, Ион Васильев 1200 м бастаагы миэстэни ылла.

ОНТУОН

БИЛЭРИИЛЭР • ОБЪЯВЛЕНИЯ

©Продается большой участок на 32 соток с жилым домом 92 кв. м. в центре с. Аппаны. Подходит для подсобного хозяйства (теплицы, огород и т.д.). Есть летний водопровод, газ.

Контакт. тел.: 89148295890, 89248604965.

Считать недействительным утерянное водительское удостоверение категории ВВ1 на имя Терентьевой Евдокии Валерьевны.

© ООО «Уйгу» продает бетон и цементно-песчаный раствор любых марок от В – 3,5 до В – 25 согласно ГОСТ с доставкой.

© Заливаем идеальные ленточные бетонные фундаменты любых размеров согласно ГОСТ.

Тел. 89141056350 (звонить в рабочее время с 9 до 18 ч.)

© Грузовые перевозки. Тел. 89644258617, 89841160270

Күндү Дьокуускай куорат олохтоохторун, ытык-мааны байдьыттарын Нам улуухун дьоро түһүлгэтэ муус устар 16 күнүгэр А.Е. Кулаковскай аатынан Норуоттар доҕордоһууларын дьиэтигэр ыгырар!

ПРОГРАММАҔА:

11.00 чаастан – Тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын, маастардар уус-уран оноһуктарын аты-эргин дьаарбанката, тирри хаппарга, кыбытык тигиигэ, сиэлинэн, туоһунан оноһуктарга, туочуканан ойуу түһэригэ маастар-кылаастар;

17.00 чаастан – «Энсиэли хочото – Олонхотуоната» Нам улуухун талба талааннаахтары улахан эвэрдэ кэнсиэрэ. Кирири билиэт: 500 солк.

Кыттыһыны ылаллар: «Ньургун», «Дьүрүл» народнай, «Түһүлгэ» фольклорнай коллективтар, И.Е. Винокуров аат. НПК «Сардаана» мода театры, Александр Емельянов, Анастасия Мухина, Кэскил Баишев, Кирилл Матвеев, Айгылаан, Анюта Григорьева, Саргылана Пономарева, Юрий Иванов, Афанасий Татаринов, Петр Попов, Аина Татаринова, Ким Осипов, Ян Чоросов, Илларион Пестерев, «Сырлдан» мини-театр, «Сардаана» мода театры, Дьокуускайдаагы культура уонна искусство колледжын студенттара. Кэнсиэри Индира Софронова, Николай Жирков иилээн саҕалаан ытыһахтара.

Кэлин, сылдыһын, биһигинниин биригэ буолун!

Билсэр телефоннаргыт: 89142209959 (ватсап), 8964077600

Билиэттэри А.Е. Кулаковскай аатынан Норуоттар доҕордоһууларын дьиэтин, Сахатэатрын, Опера уонна балет театрын, Туймаада ТРК 1-кы этээһин, «Лена» гостиница, Филармония, Үүнэр көлүөнэ театрын каскаларьттан, ону тэнэ <https://kassa.tesseract.com> сайтан онлайн атыылаһааххытын сөп. ©

Продаю усадьбу в с. Намцы 15 соток по ул. Жиркова, 17 за 400 т.р. без торга. Участок ровный, огорожен, свет и газ рядом. Тел. 89246619102 ватсап.

ЗАЙМ ДОВЕРИТЕЛЬНЫЙ 0,33% В ДЕНЬ

БЕЗ ПОРУЧИТЕЛЕЙ. РАССМОТРЕНИЕ ЗАЯВКИ ДО 30 МИНУТ.

С. НАМЦЫ, ул. И. Винокурова, 3, ТЦ «Ассоль», тел. 8-914-281-77-57;

Денежный ПОТОК

УСЛОВИЯ ЗАЙМА: ПРОЦЕНТНАЯ СТАВКА 0,33 % В ДЕНЬ (120,45% ГОДОВЫХ), КОМИССИЯ ЗА ВЫДАЧУ 5% ОТ СУММЫ ВЫДАЧИ, СУММА ЗАЙМА ОТ 15 000 – 30 000 РУБЛЕЙ, СРОК 1-12 МЕСЯЦЕВ, ЗАЕМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ В РОССИЙСКИХ РУБЛЯХ, ПЛАТЕЖИ ЗАЕМЩИКА ПО ДОГОВОРУ: ЕЖЕМЕСЯЧНО ОТПЛАЧИВАЕТСЯ СУММА ЗАЙМА РАВНЫМИ ЧАСТЯМИ, СУММА НАЧИСЛЕННЫХ ПРОЦЕНТОВ НА ОСТАТОК ЗАДОЛЖЕННОСТИ. ТРЕБОВАНИЯ К ЗАЕМЩИКАМ – ВОЗРАСТ ОТ 21 ДО 73 ЛЕТ, ПОДТВЕРЖДЕНИЕ ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАЙМА – НЕ ТРЕБУЕТСЯ. В СЛУЧАЕ ПРОСРОЧКИ ПРОЦЕНТЫ НА СУММУ ДОЛГА НАЧИСЛЯЮТСЯ. ШТРАФ ЗА НЕИСПОЛНЕНИЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ 20% ГОДОВЫХ ОТ СУММЫ ПРОСРОЧЕННОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ. ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ МИКРОКРЕДИТНАЯ КОМПАНИЯ «ДЕНЕЖНЫЙ ПОТОК», 677000, г. ЯКУТСК, УЛ. ОРДЖОНИКИДЗЕ Д.17, ОФИС 217, ОГРН 1131447013390, ИНН КПП 1435272065/443501001. СВИДЕТЕЛЬСТВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ В БЕСТРЕММОННОМ СОСТОЯНИИ. РЕКЛАМА.

© **ЯКУТСКИЙ ОТДЕЛ ВНЕВЕДОМСТВЕННОЙ ОХРАНЫ — ФИЛИАЛ ФГКУ «УВО ВНГ РОССИИ ПО РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)» В ЦЕЛЯХ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ И ПРЕСЕЧЕНИЯ ПРОТИВОПРАВНЫХ ПОСЯГАТЕЛЬСТВ НА ПОДВЕДОМСТВЕННЫЙ ВАМ ОБЪЕКТ(Ы), ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЛИЧНОЙ И ИМУЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ, ОПЕРАТИВНОГО РЕАГИРОВАНИЯ НА ПРОИСШЕСТВИЯ ПРЕДЛАГАЕТ ВАМ СЛЕДУЮЩИЕ ОХРАННЫЕ УСЛУГИ:**

Охрана объектов посредством установки средств охранно-пожарной и тревожной сигнализации, путем централизованного наблюдения за состоянием охраны с пульта и реагирования **ВООРУЖЕННЫХ** и **ОБУЧЕННЫХ** сотрудников на срабатывания средств охранно-пожарной и тревожной сигнализации.

АЛГОРИТМ ДЕЙСТВИЙ КЛИЕНТА:

- написать заявление в Якутское ОВО (Халтурина, 4/1 каб. № 210);
- обследовать объект с помощью инспектора Якутского ОВО на предмет выявления уязвимых мест и участков, подлежащих блокировке средствами сигнализации;
- монтаж комплекса сигнализации (производится специалистами ФГУП «Охрана» либо иными монтажными организациями, имеющими лицензию на производство данного вида работ);
- стоимость монтажных работ в зависимости от объема устанавливаемого оборудования (ФГУП «Охрана» предоставляет рассрочку оплаты монтажа на 1 год, оплату оборудования на 3 года);
- приём комплекса сигнализации в эксплуатацию;
- заключение договора с Якутским ОВО – филиала ФГКУ «УВО ВНГ РФ по РС (Я)»;
- оплата за услуги охраны зависит от времени охраны и количества рубежей охраны, рассчитывается индивидуально (ориентировочную стоимость охраны Вашего объекта можно узнать по тел. 22-44-10);
- от подачи заявления до заключения договора — от 3-х до 5 суток в зависимости от монтажа комплекса сигнализации.

КНОПКА ЭКСТРЕННОГО ВЫЗОВА ПОЛИЦИИ:

Алгоритм действий клиента при установке стационарной кнопки экстренного вызова полиции:

- написать заявление в Якутское ОВО (Халтурина, 4/1 каб. № 210);
- монтаж комплекса сигнализации (производится специалистами ФГУП «Охрана» либо иными монтажными организациями, имеющими лицензию на производство данного вида работ);
- средняя цена установки стационарной кнопки экстренного вызова полиции от 10 т.р. в зависимости от комплектации (ФГУП «Охрана» предоставляет рассрочку оплаты монтажа на 1 год, оплату оборудования на 3 года);
- приём комплекса сигнализации в эксплуатацию;
- заключение договора с Якутским ОВО – филиала ФГКУ «УВО ВНГ РФ по РС (Я)»;
- оплата за услуги 17 руб. 63 коп. в час (возможность выбора необходимого времени охраны, вне указываемое время охраны также осуществляется реагирование группами задержания ЯОВО).

АЛГОРИТМ ДЕЙСТВИЙ КЛИЕНТА ПРИ УСТАНОВКЕ МОБИЛЬНОЙ КНОПКИ ЭКСТРЕННОГО ВЫЗОВА ПОЛИЦИИ:

- написать заявление в Якутское ОВО (Халтурина 4/1 каб. № 210), с собой необходимо принести сотовый телефон (кнопочный, с функцией быстрого набора);
- оплата за услуги 17 руб. 63 коп. в час;
- преимущество данного вида услуг заключается в том, что не требует материальных затрат на производство монтажа.

Подробную информацию об оказываемых Якутским ОВО Росгвардии охранных услугах (в т.ч. о тарифах) Вы можете получить, обратившись по адресу: г. Якутск, ул. Халтурина, 4/1 (каб. №210, №211), а также по следующим телефонам: 22-44-10, 22-45-89, 8-924-168-1448, 8-924-895-9977, или по электр./почте: ooooots@yandex.ru

ПУЛЬТОВАЯ ОХРАНА ОБЪЕКТОВ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ

Надежную защиту может обеспечить только государственная силовая структура, обладающая хорошо подготовленными сотрудниками, обеспеченная необходимым комплексом вооружения, спецсредствами, техникой,

датчики на открывание дверных и оконных проёмов, разбития остеклённых поверхностей, объёмные извещатели (датчики движения), кнопку тревожной сигнализации (кнопку экстренного вызова полиции), а также пожарные

каб. № 210);

2. провести обследование с сотрудником ОВО на предмет выявления уязвимых мест, подлежащих блокировке средствами охранной сигнализации (ОС) и установки кнопки тревожной сигнализа-

группами немедленного реагирования и надежной правовой базой. Именно таковой и является подразделение вневедомственной охраны Росгвардии, эффективность и надежность которой проверена временем. Нашим сотрудникам верны объекты органов государственной власти особой важности жизнеобеспечения, образования, здравоохранения, культуры, спорта, социального обслуживания, банковской сферы, торговли, развлечения и др.

На сегодняшний день пультовая охрана – это наиболее эффективный метод, обеспечивающий безопасность различных объектов недвижимости. Неоспоримым преимуществом пультовой охраны является отсутствие человеческого фактора непосредственно на охраняемом объекте. Использование надежных современных охранных систем в сочетании с группами задержания позволяет в максимально сжатые сроки после поступления тревожного сигнала прибывать на охраняемый объект для урегулирования возникшей ситуации, в т.ч. предупреждения и пресечения правонарушений (преступлений). Принцип работы пультовой охраны довольно прост. Объект оборудуется специализированной системой, которая передает на пульт охраны сигналы о состоянии объекта. Охранная сигнализация объекта может включать в себя

извещатели (детекторы тепла и дыма) и т.д. Пульт централизованного наблюдения находится под круглосуточным контролем дежурных. Они обрабатывают поступившие данные и в случае необходимости незамедлительно высылают на объект группу задержания. С момента поступления тревожного сигнала на пульт и до момента приезда вооруженного мобильного экипажа в составе сотрудников Росгвардии проходят считанные минуты, что достигается за счет круглосуточного дежурства экипажей на маршрутах патрулирования, распределенных по всем районам города (в г. Якутске ежедневно в обеспечении правопорядка и охраны имущества юридических (физических) лиц задействуется 20 групп задержания Якутского ОВО Росгвардии).

Алгоритм для заключения договора на пультовую охрану:

1. написать заявление в Якутский отдел вневедомственной охраны Росгвардии (далее - ОВО) по адресу: г. Якутск, ул. Халтурина, 4/1,

ци, выбор прибора и канала связи для передачи извещений на ПЦО;

3. монтаж комплекса ОС (производится монтажными организациями, имеющими лицензию на проведение данного вида работ);

4. приемка комплекса ОС в эксплуатацию (проводится совместно с представителем

ОВО и монтажной организации при Вашем непосредственном участии);

5. заключение договора с ОВО.

Стоимость оборудования объектов охранной сигнализацией рассчитывается индивидуально и зависит от площади помещений, количества извещателей (рубежей охраны), сложности интерьера и т.п.

Стоимость тревожной сигнализации (кнопки экстренного вызова полиции) составляет от 17,63 рублей/час.

Стоимость 1 рубежа охранной сигнализации составляет от 18,51 рублей/час, 2 и последующие рубежи охраны (в том числе пожарная сигнализация в комплексе с охранной сигнализацией) от 3,7 рублей/час.

Стоимость монтажных работ зависит от объема устанавливаемого оборудования.

Более подробную консультацию Вы можете получить по телефонам: 22-45-89, 22-44-10, 8-924-168-1448, или обратившись по эл./почте: ooooots@yandex.ru

Понедельник, 15 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.20 Сегодня 15 апреля.
День начинается 6+

Вторник, 16 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.20 Сегодня 16 апреля.
День начинается 6+

ское 16+
18.00 Вечерние Новости
18.50 На самом деле 16+

Среда, 17 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.20 Сегодня 17 апреля.
День начинается 6+

Четверг, 18 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.20 Сегодня 18 апреля.
День начинается 6+

покажет 16+
15.15, 03.50 Давай поже-
нимся! 16+
16.00, 03.05 Мужское / Жен-
ское 16+

Пятница, 19 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00
Новости
09.20 Сегодня 19 апреля.
День начинается 6+

Суббота, 20 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.20 Сегодня 20 апреля.
День начинается 6+

10.10 Рихард Зорге. Подвиг
разведчика 16+
11.10 Теория заговора 16+
12.20 Идеальный ремонт 6+

Воскресенье, 21 апреля

05.50, 06.10 Х/ф «Трактир на
Пятницкой»
06.00, 10.00, 12.00, 15.00
Новости
07.45 Часовой 12+

Понедельник, 15 апреля

05.00, 09.25 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Вторник, 16 апреля

05.00, 09.25 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Среда, 17 апреля

05.00, 09.25 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Местное время
11.45 Судьба человека с Бори-
сом Корчевниковым 12+

Четверг, 18 апреля

05.00, 09.25 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Пятница, 19 апреля

05.00, 09.25 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

17.25 Андрей Малахов. Прямой
эфир 16+
21.00 Х/ф «Родственные свя-
зи» 16+

Суббота, 20 апреля

05.00 Утро России. Суббота 12+
08.40 Местное время. Суббота
12+
09.20 Пятеро на одного 12+

Воскресенье, 21 апреля

04.30 Т/с «Сваты» 12+
06.35 Сам себе режиссёр 12+
07.30 Смехопанорама 12+

Понедельник, 15 апреля

06:00 Клипы 12+
06:30 Чэгиэн-чэбдик буо-
луохха! 6+
06:45 Готовим вкусно и
полезно 12+

Вторник, 16 апреля

06:00 Клипы 12+
06:30 Чэгиэн-чэбдик буо-
луохха! 6+
06:45 Готовим вкусно и
полезно 12+

Среда, 17 апреля

06:00 ПРОФИЛАКТИКА
12:00 Новости 12+
12:15 Колыбелька 0+ (на
як.яз.)

Четверг, 18 апреля

06:00 Клипы 12+
06:30 Чэгиэн-чэбдик буо-
луохха! 6+
06:45 Готовим вкусно и
полезно 12+

Пятница, 19 апреля

06:00 Клипы 12+
06:30 Чэгиэн-чэбдик буо-
луохха! 6+
06:45 Готовим вкусно и
полезно 12+

11:00 Вечерний эфир 6+
12:15 Колыбелька 0+ (на
як.яз.)
12:30 Город женщин 12+

Суббота, 20 апреля

06:00 Геван 6+
06:30 «Спорт-КЛУБ» 12+
07:30 Новый день 6+

Воскресенье, 21 апреля

06:00 Геван 6+
06:30 Любимые песни 12+
07:45 Будем вместе 12+

Понедельник, 15 апреля

12.00 Д/ф «Вся правда про...» 12+
12.30 Д/ф «Жестокый спорт» 16+
13.00, 14.55, 16.45, 19.40, 21.45
Новости

Вторник, 16 апреля

12.00 Д/ф «Вся правда про...» 12+
12.30 Д/ф «Жестокый спорт» 16+
13.00, 14.55, 18.20, 20.45, 23.30,
21:00 Итоги недели 12+

Среда, 17 апреля

Профилактика до 10:00
16.00, 17.30, 21.20, 23.55 Но-
вости
16.05, 21.25, 00.00, 05.55 Все на
Матч! Прямой эфир. Аналитика.

Четверг, 18 апреля

12.00 Д/ф «Вся правда про...» 12+
12.30 Д/ф «Жестокый спорт» 16+
13.00, 14.55, 16.50, 19.20, 21.55
Новости

06.30 Баскетбол. Евролига.
Мужчины. 1/4 финала. ЦСКА
(Россия) - «Баскония» (Испа-
ния) 0+

Пятница, 19 апреля

12.00 Д/ф «Вся правда про...» 12+
12.30 Д/ф «Жестокый спорт» 16+
13.00, 14.55, 17.00, 19.35, 22.10,
00.15, 03.25 Новости

Суббота, 20 апреля

12.00 Футбол. Чемпионат Фран-
ции. «Лион» - «Анже» 0+
14.00 Панкратион. MFP. Евгений
Рязанов против Эй Джае Брай-
анта. Мариф Пираев против
Эрдэна Нандина. Трансляция
из Хабаровска 16+

Прямая трансляция
00.55 Футбол. Чемпионат Ита-
лии. «Ювентус» - «Фиорентина».
Прямая трансляция

Воскресенье, 21 апреля

12.00 Профессиональный бокс.
Дэнни Гарсия против Адриана
Гранадоса. Брэндон Фигероа
против Ионфреса Парехо. Бой
за титул чемпиона мира по
версии WBA в первом полулёг-
ком весе. Прямая трансляция
из США

«САХАМЕДСТРАХ» ИНФОРМИРУЕТ: КАК И КОГДА ПРОЙТИ МЕДОСМОТРЫ ПО ПОЛИСУ ОМС?

Болезнь легче предупредить, чем лечить – истина, с которой согласны все. Государство в свою очередь предпринимает общеобязательные меры для сохранения здоровья населения в виде профилактических осмотров.

Профилактика заболеваний включена в Программу государственных гарантий бесплатного оказания гражданам медицинской помощи. Другими словами, эту медицинскую помощь граждане получают бесплатно по полису обязательного медицинского страхования. Профилактические медицинские осмотры проводятся в целях раннего выявления патологических состояний, заболеваний и факторов риска их развития, формирования групп состояния здоровья и предоставления рекомендаций для пациентов.

Итак, какие медицинские осмотры и когда может пройти взрослый человек в рамках ОМС?

Во-первых, все, что имеет на руках полис ОМС, начиная с 21 года, могут прой-

ти диспансеризацию раз в 3 года – в год, когда исполняется количество лет, кратное трем. Например, в этом году проходят диспансеризацию граждане 1959 и 1974 года рождения. Отправляясь на диспансеризацию, надо взять с собой паспорт и полис ОМС, а также, при наличии, заключения осмотров врачей-специалистов и результаты медицинских исследований, проведенных за последние 12 месяцев.

Что положено всем на диспансеризации (1-й этап):

- анкетирование, антропометрия, измерение АД;
- анализ крови на холестерин и глюкозу;
- флюорография лёгких;
- ЭКГ с 35 лет - мужчинам, с 45 лет - женщинам;
- женщинам – мазки на инфекцию и цитологию (на возможный рак) (от 30 до 60 лет);
- женщинам – маммография с 39 лет;
- исследование кала на скрытую кровь с 49 лет (на рак);
- измерение внутриглазного давления с 60 лет;
- определение простат-специфического антигена в крови (для мужчин 45 лет и 51 года).

Если на первичном обследовании обнаружатся какие-либо проблемы, врачи направят на дальнейшее обследование.

Во-вторых, с 2018 года в год, когда гражданам исполняется 49, 53, 55, 59, 61, 65, 71 и 73 года, проводятся дополнительные обследования на своевременное выявление онкологических и других заболеваний. Для женщин 50, 52, 56, 58, 62, 64, 68 и 70 лет проводится маммография.

В-третьих, те, кто по возрасту не проходит диспансеризацию, могут пройти профилактический осмотр. Профилактический медицинский осмотр в отличие от диспансеризации включает меньший объем обследований, проводится за один этап, одним врачом-терапевтом участковым в любом возрасте пациента и по его желанию, но не чаще чем 1 раз в 2 года (в год проведения диспансеризации профилактический медицинский осмотр не проводится).

Проведение профилактических медицинских осмотров включает в себя:

- антропометрию, расчет индекса массы тела;
- измерение артериального давления;
- определение уровня обще-

го холестерина в крови экспресс-методом;

- исследование уровня глюкозы в крови экспресс-методом;
- определение суммарного сердечно-сосудистого риска (для граждан в возрасте до 65 лет);
- флюорографию легких;
- клинический анализ крови;
- маммографию (для женщин в возрасте 39 лет и старше);
- исследование кала на скрытую кровь (для граждан в возрасте 45 лет и старше).

Если будут выявлены признаки или высокий риск заболеваний, то участковый врач также направит на дополнительное обследование.

По итогам профилактических обследований и осмотров при выявлении заболеваний гражданин подлежит диспансерному наблюдению с определением индивидуальной программы, включающей лечебные и профилактические мероприятия. При согласии застрахованного лица при диспансерном наблюдении страховая медицинская организация через страховых представителей осуществляет его

информационное сопровождение.

О необходимости пройти диспансеризацию СМК «Сахамедстрах» оповещает своих застрахованных посредством SMS-сообщений или непосредственно по телефону. Также компания сообщает в какой поликлинике (по прикреплению) можно пройти диспансеризацию, в том числе номер кабинета и режим работы этого кабинета.

По вопросам оказания бесплатной медицинской помощи Вы можете обратиться:

- в контакт - центр здравоохранения РС(Я) по телефону: 8 800 100 14 03.

Застрахованные в компании «Сахамедстрах» также могут получить консультацию, разрешить проблемы путем:

обращения на электронную почту: smsmail@sakha.ru;

консультирования посредством сайта www.sakha-medpolis.rf в разделе «Вопрос-ответ»;

обращения в консультативно-информационный центр (КИЦ) по адресу: г. Якутск, ул. Курашова, 44А, каб. № 2.2 в рабочие дни с 09.00 до 17.00 часов (перерыв с 13.00 – 14.00 час.)

обращения к страховым представителям компании в своем населенном пункте.

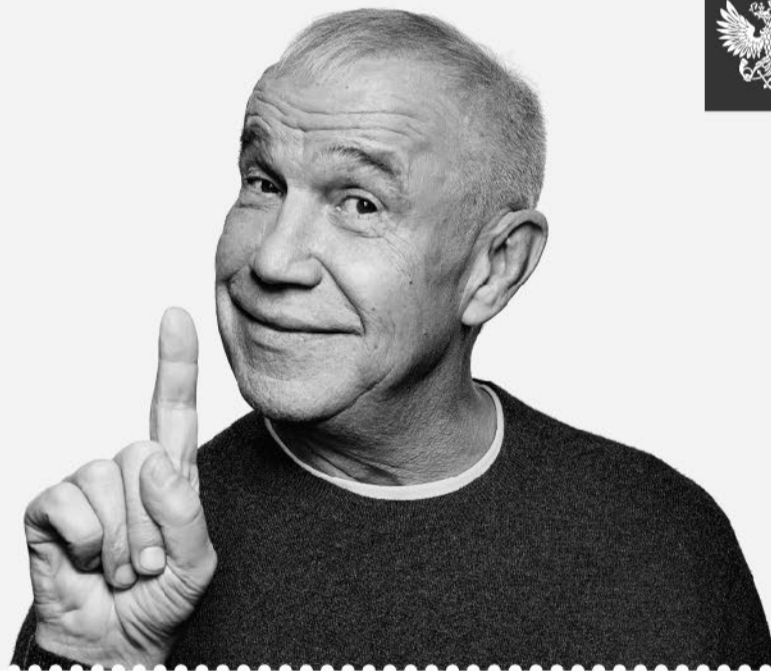
Заботьтесь о своем здоровье, своевременно проходите профосмотры!

лицензия АО «СМК «Сахамедстрах» ОС №2873-01

ВОЗЬМИТЕ ОТ ПЕНСИИ ВСЁ!

**ПРЕИМУЩЕСТВА ПЕНСИИ
В ПОЧТА БАНКЕ:**

- 📊 До 6% годовых на остаток по «Сберегательному счёту»
- 🏠 Оплата услуг ЖКХ — без комиссии во всех отделениях
- ★ Специальные условия по вкладам и кредитам

®

с. Намцы, ул. Ленина, д. 4 (в отделении Почты России)

pochtabank.ru

8-800-550-0770

«Сберегательный счёт» – текущий счёт с ежемесячным начислением процентов на минимальный остаток средств, находившихся на счёте в течение календарного месяца: тариф «Базовый» – 5% годовых на сумму от 50 000 руб., 0% годовых на сумму до 49 999,99 руб.; тариф «Пенсионный» (при поступлении пенсионных выплат) – 6% годовых на сумму от 50 000 руб., 4% годовых на сумму от 1 000 до 49 999,99 руб., 0% годовых на сумму до 999,99 руб. Комиссия за выдачу (в процентах от суммы операции), поступивших на «Сберегательный счёт» наличными; из Пенсионного фонда РФ; в качестве зарплатной выплаты/индивидуальной зарплатной выплаты; в рамках социальных выплат, пособий, компенсаций и иных денежных выплат, выплачиваемых органами социальной защиты населения по договорам, заключённым с ПАО «Почта Банк»; с открытого в банке вклада в размере суммы вклада и процентов по нему, если средства находились во вкладе 30 дней и более; с открытого в банке вклада в размере части вклада, внесённой наличными; в рамках предоставления банком клиенту потребительского кредита, а также в рамках иных выплат, осуществляемых банком по договору потребительского кредита; в рамках выплаты наследства и выплат на достойные похороны; в рамках выплат, осуществляемых банком в соответствии с Федеральным законом «О страховании вкладов физических лиц в банках Российской Федерации» на основании агентского договора с Государственной корпорацией «Агентство по страхованию вкладов»; любым иным способом, если средства находились на «Сберегательном счёте» 30 дней и более: в банкоматах и ПВН ПАО «Почта Банк» и банкоматах банков группы ВТБ — не взимается; в прочих ПВН и банкоматах других банков — 1% (мин. 100 руб.). В иных случаях в пределах 100 000 руб. в месяц: в банкоматах и ПВН ПАО «Почта Банк» и банкоматах банков группы ВТБ — не взимается; в прочих ПВН и банкоматах других банков — 1% (мин. 100 руб.); свыше 100 000 руб. в месяц — 7,9% (мин. 100 руб.). ПВН — пункты выдачи наличных. К счёту выпускается карта. Для тарифного плана «Пенсионный» оплата услуг ЖКХ через Почта Банк – не более 11 платежей в месяц без комиссии на осуществление переводов в счет оплаты коммунальных услуг, услуг связи, телевидения, интернета и охраны (не более 7 операций по оплате коммунальных услуг, не более 3 – за услуги связи, телевидения, интернета, не более 1 – за услуги охраны). При превышении указанного количества операций комиссия взимается в соответствии с тарифами, действующими по продукту, с которого осуществляется перевод. Специальные условия относительно базовых предложений банка. Условия действительны на дату публикации. Подробная информация на www.pochtabank.ru. Лицензия ЦБ РФ №650. ПАО «Почта Банк». Реклама.

Кэрэ айгытыгар

Муус устар 7 күнүгэр, Максим Кирович Аммосов аатынан киин болуоссакка Нам нэһилиэтин «Кыһыны атаары» бырааһынныга буолла. Сарсыардаттан араас минньигэс, итии астаах хорчуоппалар үлэлээтилэр, араас аты-кутуу тэрилинэ. «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов у.д.а. үтүөкөн тыл үтүмэнин, айхаллаах тыл аламаҕайын эттилэр. Намнааҕы народной театр ыччатын бөлөҕө, А.Ф. Шестаков аат. норуот айымньытын дьэтин иһинэн «Далбар» үнкүү коллектива, «Забота» үһүс оскуола «Ситим» үнкүүтүн бөлөҕө, ырыаһыттар А. Татаринов, И. Неустроева, Нь. Федоров, Н. Жирков, Н. Протопопов уонна «Коробейники» народной ансамбыл көрөөччүлэри дохсун ытыс тыаһынан сэргэһитилэр.

Түөлбэлэр ортолоругар «Масленичная композиция» конкурс ытытылына. Олохтоохтор хамаандалара манна анаан-минээн бэлэмнэнэн кэлэнэр, минньигэс чэй, блины, каравай, чуучула (араас матырыйалтан куукулалар) араастарын ажалан кэчигирэчи туруорбуттар, олус үчүгэй-

СААС УРУЙДАН, КЫҤЫН КЫИДАН!

дик частушканын арыаллаан дьүүлүүр сүбэҕэ уонна бырааһынныктааччыларга көрдөрдүлөр, үлэлэрин көмүскээтилэр.

Ону сэргэ «Бэргэн ытааччы», «Хаатынканы ыраах быраҕы» уонна «Сыттыгынан охсуһуу» диэн көрдөөх оонньуулар ытытылынылар, бырааһыннык көрүн-нарын көбүлүттэн туттулар. Ор-

дук эр дьон бу оонньууларга көхтөөхтүк кытынылар, ыал аҕалара оҕолорунаан күрэхтэстилэр. Намнааҕы педколледж студенаары «БИНИНС» этэрээтэ ыччаты мунньан, араас көрдөөх оонньуулары ытытылар, тэтимнээх ырыаларын, эрчимнээх үнкүүлэрин бэлэхтэтилэр.

Саас кэлбитин уруйдуур үөрүүлээх тэрээһини «Ли-

дер» спортивной тэрилтэ иилээн-саҕалаан ыытта, ватсап бөлөхтөр уонна норуот сүүмэрдэммит хамаандаларын ортолоругар «Канат тардыһытын» күрэхэ түмүктээт.

Түмүккэ: түөлбэлэр ортолоругар «Масленичная композиция» конкурса I м. «Гострах» түөлбэ, II м. - «Саһарҕа» ТОС, III м. - «Почтовой»

түөлбэ, «Долохоно» түөлбэ «Веселая компания», «Набережная» түөлбэ «Масленичная кукла» номинацияларга тигистилэр.

Бу курдук, биер өрөбүл күн, Саха республикатыгар «Аҕа күнүн» кытта Нам киинигэр кырыа кыһыммыт кыйданна, сандал сааспыт айхалланна!

Н. ПЕТРОВА

ЫҤЫРЭХ ТЫПТАР

Күн-күбэй ийэбитин, тапталлаах эбэбитин, педагогической үлэ ветеранын, Россия орто – анализ үөрэхтээһин туйгунун, Нам селиэһинэтин Бочуоттаах гражданын, Намнааҕы педагогической колледж Ытык киһитин **ИВАНОВА МАРИЯ ПЕТРОВНА** 80 сааһын туолар үбүлүйдөөх күнгүнэн, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран аатын ааттар кыргытара, маанылыыр күтүөттэрэ, кэскилин түстүүр сиэннэрэ итиитик-истинник эвэрделибит!

Сөҕөбүт эн күнтэн күн айы булбут билигин, саҕа сатабылгың – силис тартаран, илиигинэн бигээн, сиргэ симээн араас кэрэ сибэккилэри, эриэккэс үүнээйилэри үүннэрэн, сабынан салҕаан, иннээнэн иилэн сиздэрэй бысабайдары, оҕоһуктары оҕорон – чугас дьоннун, дьүөгэлэргин кытта үөрэ-көтө үллэстэргин, бэлэх уунаргың!

Киэн туттабыт эн учуутал үрдүк аатын сүгэн, түөрт уонча сыл сыраҕын биэрэн, элбэх көлүөнэ учууталлары Нам училищета иитэр-үөрэтэр үлэтигэр сүнкэн кылааккын киллэрбиккинэн, сүрүн үлөҕ таһынан ыччаты кэрэҕэ, айымньылаах дьарыкка уһуйан, драматической куруһуогу салайан училищени Саха сирин араас мунуктарыгар аатырдыбыккынан!

Күндү ийэбит! Эн дьэбэр кирибит киһи көхсө кэҥири, ыңгырылаах ыалдыт махтала үксүүр, аламаҕай аймак амтаннаах ас арааһынан күндүлэнэр, биһиги бары сүгүрүйэбит эн муударай өйгөр, кэхтибэт киэн санааҕар, баҕарабыт хаһан да ыарыы ыалласпатыгар, үөрүү-көтүү үксүүрүгэр, дьол-саргы тосхойоругар!

Махталы, эвэрээн кытта кыргыттарың Лена, Саргылана, күтүөттэриң Савва, Рома, сиэннэриң Илья, Андрей, Александр уонна Сахаа

«Намнааҕы педагогической колледж коллектива Ытык-мааны, тумус туттар ветеранмытын **ИВАНОВА МАРИЯ ПЕТРОВНА** 80 сааскын туолбут өрөгөйдөөх юбилейгынан итиитик-истинник эвэрделиир!

Эн өр сылларга үлүскэннээх үлэҕинэн-хамнаскынан, киэн билиигинэн, холку майгыгынан, амарах-сайаҕас сыһыангынан ыччаты иитиигэ-үөрэтиигэ элбэх сыраҕын биэрбиккин үрдүктүк сыаналыбыт, махтанабыт уонна киэн туттабыт.

Студеннар олорор общежитиеларыгар иитэ-

эччинэн, сәбиэдиссәйинэн үлэли сылдьангың араас оройуоннартан ыраата кэлбит студенаарга ийэли сылаас сыһыангынан, сүбэҕинэн, аҕалы кытаанах ирдэбилгинэн оҕолор, төрөспүттэр истин тылларың, махталлары ылбытың. Иллэнг кэмнэр общественной үлэни ылсангың Эн туруорбут «Дьол», «Туркулаах кистэлэнгэ», «Аал уот» у.д.а. пьесаларын улууска эрэ буолбакка, республикаҕа тийэ биллибиттэрэ, көрөөччүлөр биһирэбиллэрин ылбытара.

Мария Петровна, билигин даҕаны эдэрдии эрчимнин сүтэрбэккэ, ыллыктаах санаагың ыһыктыбакка сүүрө-көтө, толкуйдаабыккын тобула, санаабыккын саргылы сырыт диэн алгыспытын тиэрдэбит, эвэрдэбитин этэбит!

Эвэрээн кытта Намнааҕы педагогической колледж ветераннарын, үлэһитэриң, студенаарың коллектива.

Нашу уважаемую, дорогую и любимую коллегу **ПАВЛОВУ САРДАНУ МИХАЙЛОВНУ** от всей души поздравляем с 50-летним юбилеем!

В этот праздничный день утром рано Спешим мы поздравить нашу Сардану! Пусть дом Ваш будет полная чаша, С друзьями в нем встречайтесь почаще. Царит в нём любовь! Звучит детский смех! В делах и в жизни — всегда ждёт успех! Здоровье, пусть никогда не подводит! Цветет и растет все в твоём огороде! Красавица! Умница! Вас знаем давно. Ценим Вас! Любим!

Родное МО

«Ветераны, работники и студенты Намского педагогического колледжа искренне поздравляют **МОСКВИТИНА ИННОКЕНТИЯ РОМАНОВИЧА**, ветерана тыла и труда, Отличника народного просвещения РСФСР, кавалера ордена «Знак Почета», «Учителя учителей Республики Саха (Якутия)», Почетного ветерана системы образования Республики Саха (Якутия), Почетного гражданина Хамагаттинского и Ленского наслегов Намского улуса, со славным юбилеем – с 90-летием со дня рождения!

Иннокентий Романович, Ваше детство прошло в тяжелые годы Великой Отечественной войны. Рано повзрослев, Вы разделили все тяготы жизни вместе со взрослыми, усердно работая во имя победы над фашистской Германией. Вы являетесь одним из первых выпускников Якутского учительского института, на протяжении почти 40 лет проработали руководителем учреждений народного образования и стали одним из лучших руководителей,

заложили фундамент для дальнейшего успешного развития образования в Намском улусе.

В 1974-1989 годы Вы возглавляли работу Намского педагогического училища, затем преподавали философию. Как директор, в результате целенаправленной кадровой политики, добились не только повышения уровня преподавания учебных предметов, но и результативности воспитательной деятельности, провели большую работу по укреплению материально-технической базы училища. Выпускники нашего училища стали востребованными специалистами, а учебное заведение упрочило свои позиции, как кузница подготовки высококвалифицированных учителей.

Мы знаем и уважаем Вас как идейного руководителя, принимающего правильные решения в любых обстоятельствах, любящего и верного супруга, отца, дедушки, прадедушки большой дружной семьи.

Уважаемый Иннокентий Романович, в день юбилея желаем Вам доброго здоровья, семейного благополучия и выражаем огромную благодарность за Ваш бесценный вклад в дело упрочения материально-технической базы, кадрового обеспечения и престижа Намского педагогического училища-колледжа.

С наилучшими пожеланиями коллектив ветеранов, работников и студентов Намского педагогического колледжа.

Оҕобун, балтыбытын, эдьийбитин Н.М. Рыкунов аатынан улуустааҕы библиотека сүрүнүүр салаатын сәбиэдиссәйин **ПАВЛОВА НАТАЛЬЯ ВАСИЛЬЕВНА** Саха республикатын культуратын туйгунун үрдүк аатын ылбыккынан эвэрдэлибит!

Билии-көрүү туонатыгар — библиотекаҕа сыралаах, бэринилээх үлөҕ түмүгэ буоларынан киэн туттабыт, үөрэбит. Дьэ эргэниң, оҕон-уруун кынатты турдуннар, инникитин айымньылаах үлэни, айаның суола аһыллан киэн дуолланан истин!

Эйиэхэ, барыга бастың күндү киһибитигэр, күн бүгүннү курдук үтө-мааны сәбэрэҕин ыһыктыбакка, үлэли-хамсыы, айа-тута сырыт, Алаһа дьэиң арчыланьын диэн алгыспытын аныбыт!

Ийэн, Матвеевтар, Назаровтар, Павловтар, Михайловтар, Осиповтар

Кылаабынай редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — 41332,
хаһыаты таңыы — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэитин, дьэбэит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
Редакция, издатель аадырыһа: 678380, СР, Нам улуда, Нам сэл., Ст. Платонова ул., 1/2 корп.
Типография аадырыһа: Дьокуускай к., Вилюйскэй переулук, 20
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

Хаһыат «Якутия» медиа-холдинг АУО типографиятыгар бэчээттэннэ.
Аадырыһа:
Дьокуускай к., Вилюйскэй переулук, 20
Формата А3. Кээмэйэ 3,0 бэчээт. лиис
Көҕүл сыанана атыылана
Индексэ — Р0005. Тираһа — 980 экз.
Бэчээкэ илии баттаньтын графига —
12:00 ч. 10.04.2019 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 10.04.2019 с.